

MOTRIŠTA

Kako mi brzo zaboravljamo!

Pred koji dan dana razgovarala sam s jednim mladićem o stanju u Hrvatskoj. U razgovor smo ušli zahvaljujući upravo žalosnom pismu poznanika, Hrvata s kanadskim državljanstvom, koji sada živi u Hrvatskoj. Njegovo pismo bilo je komentar o situaciji u Hrvatskoj - o nezaposlenosti, o teškom stanju u zdravstvu, o niskim penzijama, o bankama koje jednostavno više ne mogu učinkovito djelovati, o velikom otpuštanju radnika, posebno po bankama; o radnicima koji nisu plaćeni mjesecima, seljacima koji ne mogu prodati svoje proizvode, o bogaćenju izvjesnih, o propadanju firmi, itd. itd. Moj sugovornik je u jednom trenu - nakon što smo se zaista skoro u svemu razumjeli i složili - rekao nešto, što me je zaprepastilo. Ne mogu ga citirati, ali rečeno je nešto u stilu 'da je i ovaj rat počeo zato da se izvjesni obogate, i to su uspjeli i što koga briga za raju'.

Ostala sam šokirana ovim komentarom, iako to nije prvi puta da ga čujem!

Kako mi Hrvati brzo zaboravljamo! Zahvaljujući tom brzom zaboravu nije ni čudo da onda vrlo brzo opet nastradamo i kao pojedinci, ali kao i nacija. Ovih dana tek je godina dana odkada je Hrvatsko Podunavlje opet postalo dijelom Hrvatske! I kako naša Hrvatska Vlada zaboravlja - ili probava ne pamtiti, ili možda oprostiti ono što se dogodilo u Vukovaru - danas mi tamo imamo srpski konzulat, koji se, kako oni sami kažu "brine za ..." da ne kažem koga! Eto, naša Hrvatska vlada se ljuti na nas kad mi zaboravljamo ono što se dogodilo 1990 i dalje, a sami dozvoljavaju "službeno zaboravljanje". Ovih dana jedna je tiskara u Zagrebu, pod imenom "Radin", tiskala jugoslovenske (srpske) novine "Evropljanin" u Hrvatskoj, jer je prema vijestima dala za 40 % nižu ponudu od tiskara iz Srbije ili Republike Srpske. Zar smo toliko "gladni" ili "zaboravljivi"?!!?

Koji puta mi se čini da smo od šume zaboravili drveće, ili obratno. Činjenica je da i ovaj rat u Hrvatskoj, kao i svaki drugi rat - ima svoje početke u ekonomiji, i nitko mi ne može dokazati da to nije tako, jer dok je dobro - nema potrebe ratu, ali shvatimo li da nam suze i krv ubrzano padaju na tanjur s kojeg jedemo sve manje i manje, pred vratima smo odlučujućih odluka, koje više puta mogu biti i kobne za onoga koji odlučuje. I poznata je da smo svi jako pametni nakon akcije ("hindsight" nam je svima 20:20), no u času kad treba odlučiti da li ćemo ići lijevim ili desnim putem, a puške, ili još nešto gore - noževi su iza nas - odluke se moraju donositi brzo.

U našoj zajednici dobro je poznato da nisam član niti jedne stranke, a da su mi mnogi radili "dobronamjerno" iza leđa, pa mi je često teže bilo raditi sa svojim, no protiv onih s druge strane Drine. No, možda mi baš to moje nepripadanje ni jednoj stranci daje malo bolji pogled na današnju situaciju. Prije svega moram reći da nije bilo našeg Predsjednika i pokreta HDZ-a - (naglašavam, pokreta - ne stranke - jer svi smo mi htjeli biti dio pokreta HDZ-a u početku Domovinskog rata), teško nama Hrvatima. Moj sugovornik izgleda da je već zaboravio i Škabrnju, i Kupu na kojoj su poginuli mladi branitelji Karlovca, i Dalj, gdje su stradali i civili i branitelji; zaboravio je on i Borovo selo gdje se izmrcvareni naši mladi policajci, i mladost Zagreba koja je ostavila živote na poljima Slavonije ili Dubrovnika. Zaboravio je on, ali i mnogi drugi da je tada -1990-te godine bilo pitanje biti ili ne biti. Tada smo se bili prisiljeni branili protiv nadmoćnijeg neprijatelja samo snagom volje i ljubavi za domovinu, i danas on kaže meni, nama ili sebi: "Rat je počeo da se izvjesni obogate!" On je, izgleda, vrlo brzo zaboravio i Vukovar i ono što se je dogodilo svima koji su pali u ruke četnicima, i srpskim dobrovoljcima s isukanima noževima. Ova ista sudbina bila bi namjenjena svim Hrvatima da Hrvatska nije bila obranjena, jer vodstvo Hrvatske nije imalo izbora - sjetite se, tzv. Jugoslavija, to jest Srbija i Milošević ništa nisu htjeli već samo Jugoslaviju pod njima! Hrvatska je morala u rat, i da nismo svi stali iza ili uz Pokret HDZ-a u ovoj ili onoj stranci, ili kao pojedinci - gdje bi mi bili danas i koliko bi naše rodbine ostalo na životu? No, isto tako smatram da nije HDZ obranio Hrvatsku, što često slušamo, posebno u predizbornoj kampanji! Mi - Hrvati, domovinska i iseljena Hrvatska i sve manjine u Hrvatskoj smo obranili Hrvatsku, a ne samo HDZ.

Danas je teško u Hrvatskoj - trećina zemlje uništena, gospodarstvo u lošem stanju, prodaja nacionaliziranih poduzeća ili objekata napravljena na krivi način i u krivo vrijeme i razni su se obogatili. Danas zato i imamo probleme, i iskreno se nadam da će Hrvatski državni sabor shvatiti da treba pregledati što se je događalo 1991-1992 kad je prodano najviše privatiziranih nekretnina - u najvećem jeku rata! Smatram isto tako da će konačno biti postavljen zakonom poduprt bankovni sistem da možemo ulagati u tu našu zemlju bez straha da ćemo ostati bez svog uloženog kapitala. Mnoga poduzeća u Hrvatskoj nemaju novac za uplatu ni poreza, ni socijalnog osiguranja, a više puta ni za plaće radnika - kako živjeti i pojedincu, i poduzeću, ali i državi? I jasno, nitko se za takvu Hrvatsku nije borio, kakve su to čudne, da ne kažem glupe riječi! Hrvatska se je borila da preživi, i u tome preživljavanju napravljeno je mnogo, previše grešaka, koje se moraju ispraviti. Mi moramo vjerovati u demokraciju, jer samo demokracija pravilno upotrebljena donijeti će dobar život Hrvatima i Hrvatskoj. A demokracija je čudna: kad "udara" one koje ne volimo, sretni smo. Kad smo mi na redu - e, tako ne može. Često puta slušamo kako je "nastradao" neki čelnik i ljuti nas nekorektni sudski postupak, a smješkamo se sa zadovoljstvom kad nam je u pitanju prijatelj! Nažalost, želimo li da demokracija proradi u Hrvatskoj - a time će Hrvatska krenuti i naprijed - svatko treba pred zakonom biti isti - i čelnici ili bilo koji drugi službenici - obični smrtnici. Svi moraju biti jednako zaštićeni zakonom, i pred zakonom jednaki, ili zakon nije valjan.

Na kraju, kaže se "The truth will set you free!". Dodajmo tome, i demokracija će nas dovesti tamo gdje idemo, no ne zaboravimo zašto smo se borili i da je put prema blagostanju vrlo trnovit. Ima mnogo čega što nas boli, i žalosti - no imajmo građansku hrabrost i tražimo zakonom što nam je zagaranirano, ali sami budimo poštene, jer krađa je i olovka uzeta iz kancelarije, a ne samo ukradeno poduzeće. Tako ja mislim

Valentina

Strana 28

Cijena: \$1.00

No. 26 - 15. I, 1999

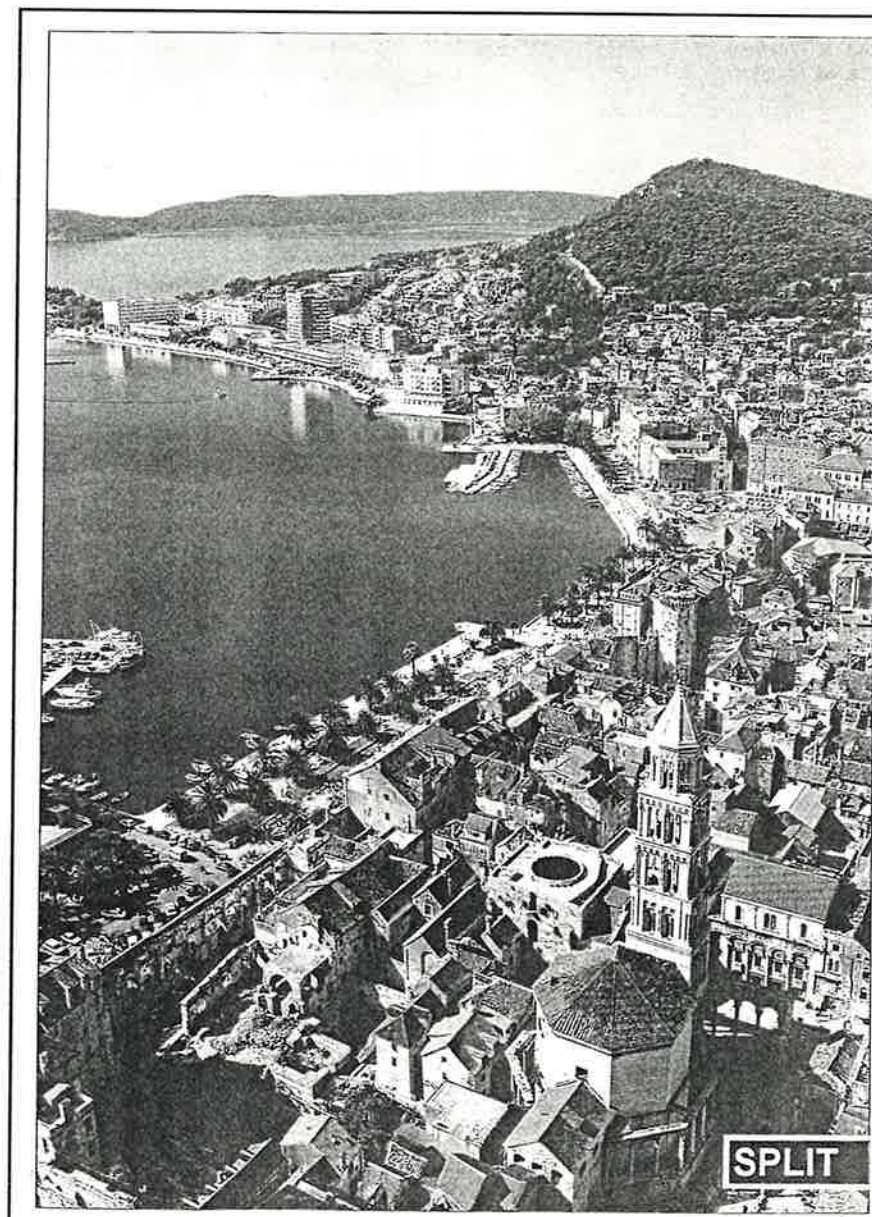

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

U OVOM BROJU :

Urednica piše	2
Vijesti iz Toronta	3
Vijesti iz Hrvatske	4
Vijesti na Engleskom	5
Hina	6
Vukovar	7-9
Politika	10-16
Mojim očima	17
Lijepa Naša	18-21
Zdravlje	22
Događaji iz zajednice	23
Dopisi Čitatelja	24-25
Svaštice	26
Šport	27
Motrišta	28

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Editor-in Chief
Glavni Urednik :

Valentina Krčmar

Technical Director:
Slavko Butković

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053
Fax :
(905) 738 - 9221

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
\$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
deposited at any of the Croatian
Credit Unions, account No. 274 - 2403
or directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se učiniti
kod Glavnog Urednika ili u bilo kojoj
Hrvatskoj Kreditnoj Zadrugi pod
brojem 274 - 2403.

Advertising rates :
Full page - \$750.00 per year
½ page - \$400.00 per year
¼ page - \$200.00 per year
1/8 page (bus.card) - \$100.00 per year
Advertising is payable in advance.

Oglasi :
Cijela stranica - \$750.00 godišnje
½ stranice - \$400.00 godišnje
¼ stranice - \$200.00 godišnje
1/8 stranice (posjetnica) - \$100.00
godišnje
Oglasi se plaćaju unaprijed.

Strana 2

Urednica piše:

Dragi čitatelji

Ovih dana gotovo stalno mi zvone stihova Đure Arnolda u glavi:

"Zimska noć već se šulja dolom, sitne svijeće po svem pali selu;

Sniježak prši - svakom stablu golom rad bi natko košuljicu bijelu..

Zima je u Torontu, snijeg pada i pada, prši gotovo stalno.... Jučer navečer sam prošla svojom ulicom i divila sam se blještavim iskrama snijega - sve je bilo tako lijepo, prava zimski ugođaj! Mislim da je ovo vrijeme kad se osjećamo doma, jer zima je svugdje jednaka (osim što nemamo kesten pire, ili kuhano vino!). No, svaka idila ima i svoju drugu stranu: naš Toronto, mega-city, pokazao se nespornim za ovakvu oluju, pa smo u neočišćenim cestama, u kućama zatrpanim snijegom, ne radi se - život kao da stoji! Kako je u Kanadi vrijeme novac, svi se polako hvataju za glave!!! Pitanje našem gradonačelniku Mel Lastmanu: "Quo vadis Toronto?"

Ovih dana nam je velika obljetnica - svim Hrvatima u domovini i izvan nje. Sjetimo se 15. siječnja 1991 kad nas je svijet priznao, i kad smo bili kao jedan. I možda baš radi toga dana postavljam pitanje svima Vama: "Zar smo tako brzo sve zaboravili?"

Prošle nedjelje bila sam u Mississaugi, na svečanom ručku za 25 godišnjicu služenja sestre Nevene, iz naše župe Hrvatskih Mučenika. Bilo nam je svima zaista lijepo, ali ono što je možda bilo najdraže bila je prisutnost našeg Fathera Jurice, kako ga mi još i danas zovemo, iako je on postao biskupom u Zagrebu. Njegovo prisustvo među nama ove nedjelje, stalno nasmijano lice i vesele oči među nama, kad se sa svima pozdravljao kao sa starim poznanicima i izgleda pamtio nas sve ovo vrijeme, svjedoči da je odnio iz naše zajednice tu toplinu koju osjećamo jedni za druge. Mislim da ne moram spomenuti našeg vel. Kečerina i koliko mu je bilo drago - a to je bilo vrlo očito - vidjeti mnoge svećenike i časne sestre, kao i Msgr. Jezerinca na proslavi 25. godina služenja sestre Nevene. Mi iz uredništva čestitamo sestri Neveni, i pridružujemo se onim toplim riječima zahvale na svemu što je učinila za sve nas, koje su joj bile upućene sa svih strana. Kaže se, na djelu se ljudi vide: djela sestre Nevene nije moguće nabrojiti, ljubav koju njeni župljani osjećaju za nju je zaista velika i zaslužena.

Ovaj broj HRVATSKE ISKRE je pripreman s jednim posebnim osjećajem. Naime, na istom tom ručku zaustavila me je jedna starija gospođa i rekla mi kako joj HRVATSKA ISKRA donosi veselje, i da ju članci koje čita u ISKRI dotaknu u srce. Nažalost nisam zapamtila ime te drage gospođe, no želim joj zahvaliti na toplim riječima, jer iako nije lako pripremiti novi broj HRVATSKE ISKRE, ovakve riječi pretvaraju ovaj posao u zadovoljstvo. Hvala Vama, draga gospođa, na toplini, a svima Vama, dragi čitatelji, hvala na povjerenju.

I ovaj puta naći ćete svašta u HRVATSKOJ ISKRI. Jasno, i ovaj puta smo imali previše materijala, i morali smo birati što staviti, a što ne - što uopće nije lako. Mi Vam u uredništvu dođemo kao majke koje svako svoje dijete vole, to jest svaki članak nam je drag i važan, pa nam je teško bilo koji od njih izostaviti. Nadamo se da ćete biti zadovoljni sa izborom članaka, i tema koju smo izabrali za Vas. Ovaj puta pišemo o Vukovaru i obljetnici 15. siječnja prošle godine, te vas malo podsjećamo o događajima u Vukovaru za vrijeme opsade, o ponašanju kanadskih SFOR-ovaca (molimo reagirajte), o Martin Brodu, o Zrinu, o Haagu, o poduzećima u Hrvatskoj. Donosimo Vam i interview Marina Sopte sa Jutarnjim listom. Predstavljamo Vam i kulturne vijesti, vijesti iz hrvatskih planina, malo više o hrvatskom pjesniku Petru pl. Preradoviću. Jasno, tiskali smo i Vaše dopise, pišemo o zdravlju, malo športa, vijesti iz domovine, i na kraju motrišta, po običaju.

Valentina

ŠPORT (1. - 13. siječnja 1999.)

4. siječnja, Rukomet: u susretu 3. kola A skupine Lige rukometnih prvakinja ekipa Podravka Dolčela svladala je u Skopju domaći Kometal sa 23:22 (7:9) /

5. siječanj: Goran Ivanišević počeo je pobjedom 1999. godinu. U prvome kolu milijun dolara vrijednog ATP turnira u Dohi, na kojem je postavljen za 4. nositelja, pobijedio je Španjolca Francisca Claveta sa 6:3, 6:7, i 6:4. / Zagrebački motociklisti Patrick Polimac i Dražen Čurić i dalje su dio najtežeg relija na svijetu. Polimac je 4. etapu Dakar relija koja je od Tan Tana (Maroko) do Bir Morgreina (Mauritanija) vožena u dužini od 515 kilometara, okončao na 80. mjestu s zaostatkom od 1 sata 38:46 sekundi, te je u konkurenciji 121 motociklista na 89. poziciji. Čurić je pak stiga 116 sa 2 sata i 35:24 minute sporijim vremenom od povjednika Gallarda te je u sveukupnom poretku 115.

7. siječanj, Košarka: Košarkaši Zadra ostvarili su važnu pobjedu u susretu prvog kola H skupine drugog kruga kvalifikacije europske lige svladavši francuski Asvel 74:56 (41:26) / Hrvatski Olimpijski odbor uputio brzoglav-čestitku Hrvatskom jedriličarskom savezu za osvojeno drugo mjesto mladog splitskog jedriličara Marina Mišure na Svj. juniorskom prvenstvu u Cape Town-u. Srebrna medalja Marina Mišure je prvo ovogodišnje odličje hrvatskoga športa.

8. siječanj, Europska Liga Košarkaša: 11. kolo E skupine, Cibona je u KC Dražen Petrović nadigrala francuski Pau Arthez sa 66:56 (28:24) i time stigla do svoje 5. ovosezonske pobjede u ovom natjecanju. ŠAH: rezultati 6. kola: Nikolov - B. Kovačević 0:1, Lončar-Kutuzović 0:1, Košanski-Šale 1:0, A. Jurković-Franić remi; Marangunić-Božinović 1:0; Klarić-Devide 1:0; B. Medak-Krstić 0:1; Grdinić-Šitnik 0:1; Bilić-Brumen 1:0; Lovrić-Bender 1:0; Zečević-Teofilović 1:0; Bilić-Hatadi 1:0; Stević-Kljako remi, Žaja - Cop 1:0 / Jedini hrvatski predstavnik na Svjetskom prvenstvu u klasi laser, što se održava u australskom Melbourneu, Mate Arapov nalazi se na 36. poziciji od 142 najbolja laseraša nakon četiri održana plova.

12. siječnja, Ozren Babić, mladi hrvatski mačevalac ozvojio treće mjesto na svjetskom juniorskom kupu u muškom flaretu u Budimpešti/ Sedmorica članova hrv. planinarskog društva Biokovo iz Makarske koje vodi Stipe Bušelić, otputovali su na alpinističku ekspediciju Aconcanqua '99. Cilj je ekspedicije uspon na najveći vrh Južne Amerike visok 6.960 metara. / U prvoj utakmici četvrtfinala Kupa kupova vaterpolisti Mladosti pobijedili u Zagrebu ruski Spartakus s 14:8.

13. siječnja: Za utakmicu hrvatske B reprezentacije protiv francuske vrste 19. veljače i Nimesu izbornik Blažević je odredio 19 nogometaša: Peternac, Sopić, Rapajić, Vugrinec, Jurčić, Mrmić, Šušnjara, Tokić, Ivančić, Malinović, Bišćan, Višković, Cvitanović, Deranja, Marić, Musa, Mumlek, J. Šimić, i Bule. / Na preliminarnom popisu 26 igrača za prijateljsku utakmicu 19. siječnja u Nimesu protiv odgovarajuće selekcije Francuske izbornik Miroslav Blažević naznačio je čak 14 nogometaša iz inozemnih klubova. Zbog raznoraznih razloga, ali i uvjerenja da i kod kuće imamo jako natjecanje i igrače, za spomenutu su utakmicu pozivnicu dobila samo četiri "stranca" Peternac, Sopić, Rapajić, i Vugrinec. Preostalih 15 igrača su: Mrmić, Šušnjara, Tokić, Ivančić, Milinović, Bišćan, Jurčić, Višković, Cvitanović, Deranja, Šarić, / U prvoj utakmici četvrtzavršnice Kupa LEN vaterpolisti Juga pobijedili su u Dubrovniku splitski Jadran sa 7:5/ Odbojkaši Pauk Domljenovca iz Županje u prvom kolu Lige Kupa pobjednika kupova poraženi u Beogradu od Crvene

Zvijezde sa 2:3/ U prvoj utakmici šesnaestine finala Kupa Sпорта košarkaši Splita su na Gripama pobijedili estonski Kalev sa 83:77. / Goran Ivanišević izgubio prvi susret na četverodnevnom ekshibicijskom turniru Kooyong Classic u predgrađu Melbournea. Ivaniševića je svladao Švedanin Thomas Enquist u dva tie-breaka 7:6 (4), 7:6 (5) /

SPECIJALNA VIJEST: 7. siječnja 1999. Vijeće Olimpijskog odbora prihvatilo je na 77. sjednici koja je pod predsjedanjem Antona Vrdoljaka održana u Zagrebu prijedlog kandidata za izbor i proglašenja najboljih hrvatskih športaša, sportskih ekipa, najvećih sportskih nada i sportskog promicatelja Hrvatske u svijetu u 1998. godini. Za najbolju športašicu nominirane su stolnotenisačica Tamara Boroš, odbojkašica Barbara Jelić i veslačica Mira Rejle, dok su za izbor športaša istaknuti automobilist Niko Pulić, bočar Bojan Novak, kuglač Branislav Bogdanović, plivači Miloš Milošević i Tomislav Karlo, stolnotenisač Zoran Primorac i nogometaš Davor Šuker.

Za najuspješniju žensku ekipu nominirani su odbojkaški klub Dubrovnik - Dubrovačka banka, nacionalna ekipa u karateu, karate klub Tempo, nacionalna kuglaška ekipa, rukometni klub Kraš i nacionalna odbojkaška ekipa, a kod muških sastava karate klub Croatia iz Zagreba, nacionalna ekipa u kuglanju, nacionalna nogometna reprezentacija, rukometni klub Badel 1862, nacionalna ekipa u podvodnom ribolovu i četverac s kormilarom Gusara. Za najveće nade hrv. športa u prošloj godini konkurirat će atletičarka Nevena Lendl, Martina Čolak, Skijašica Janica Kostelić, skizačica Idora Hegel, streličarka Andrea Čizmek, streljačica Vlasta Pervan i taekwondošica Ivana Vujčić, a kod mladih športaša jedriličar Šime Fantela, kanuist Goran Čokor, košarkaš Krešimir Lončar, nogometaš Jurica Vranješ, Neven Ivić (rock'n roll), stolnotenisač Ivan Juzbašić, taekwondoš Drago Jagarec i tenisač Mario Ančić. Članovi Vijeća HOO-a dlučili su i o dobitnicima Trofeja Hrvatskog Olimpijskog odbora za 1998. godinu, a njihova imena, kao i ime sportskog promicatelja Hrvatske u svijetu u prošloj godini bit će obznanjeni na Svečanoj sjednici HOO-a u povodu obilježavanja sedme obljetnice primitka HOO-a u svjetsku olimpijsku obitelj, koja će se pod nazivom Veliki dan hrvatskoga športa održati u 12 sati u Hrvatskom narodnom kazalištu.

ČESTITKA IZ DEN HAAGA

ZAGREB - Na adresu Nogometnog kluba Croatia stigao je zanimljiv telefaks. Naime, hrvatski pritvorenici protiv kojih se u Den Haagu vodi postupak, a riječ je o Tihomiru Blaškiću, Dariju Kordiću, Zlatku Aleksovskom, Mariju Čerkezu, Draganu Papiću, Dragi Josipoviću, Vladimiru Šanticu Vlatku, Zoranu i Mirjanu Kupreškiću te Anti Furundžiji, javili su se Croatiji s čestitkama na uspjesima 'plavih'. Pogotovo zbog pobjede Zagrepčana u Amsterdamu, kada su sa 1:0 nadjačali Ajax. Kako je suđenje Hrvatima u Nizozemskoj, njihovo oduševljenje pobjedom Croatije nad nizozemskim nogometnim ponosom tim je veće.

"Poštovani predsjedniče NK Croatia, gospodine Canjuga! Dragi nogometaši, treneru Zajecu i članovi stručnog stožera NK Croatia! Ispunjeni smo ponosom, radošću i veseljem zbog sjajne pobjede i odlične igre protiv Ajaxa, kojom ste nama, hrvatskim pritvorenicima u Den Haagu, podarili prelijepe trenutke, kada svoju ogromnu sreću iskazasmo snažnim lupanjem u zidove i vrata, zaključani u našim ćelijama, dijeleći veliku HRVATSKU radost jedni s drugima. Čestitamo vam iz srca i duše na velebnom uspjehu i neka vam dragi Bog podari obilje blagoslova i u idućim utakmicama", stoji u telefaks poruci koju su vlastoručno potpisali navedeni hrvatski pritvorenici u Den Haagu.

R.J., Večernji list, 08. 01. 1999., str. 67. (HIC Vijesti)

Kalendari

SLAVONSKI PUČKI KALENDARI

Zapis o prvom i najstarijem slavonskom pučkom kalendaru nalazimo u djelu fra Josipa Jakošića s kraja 18. stoljeća, "Pisci međurječja" (misli se na pisce između Save, Drave i Dunava, tj. slavonske pisce). Jakošić ne navodi mjesto gdje je kalendar tiskan. No, budući da Marijan Lanosović djeluje u to vrijeme kao profesor u osječkoj gimnaziji i svoju njemačkohrvatsku gramatiku objavljuje "u Ossiku, slovima Martina Divalda" (1778. i 1779.), zacijelo je i njegov "Ilirički kalendar" ondje tiskan. Kalendar izlazi do 1786. ali, na žalost, ni jedan njegov primjerak nije sačuvan.

"NOVI I STARI SVETODANIK"

O starim osječkim kalendarima pisala je, u više navrata, prof. Marija Malbaša. Prema njezinu istraživanju, najstariji sačuvani primjerci slavonskog pučkog kalendara datiraju iz 1783. i 1792. godine. Prvomu ne znamo ime jer nedostaje naslovnica, drugi se zvao "Novi i stari svetodanik", "iliti kalendar illytricki za pristupno godishte 1792. na korist i zabavu Slavonacah". Otada do danas bilježimo niz kalendarskih izdanja. Među starijim izdanjima najznačajniji su: "Novi i stari kalendar slavonski", što ga od 1822. do 1855. izdaje Adam Filipović (1792.-1871.) i "Ilirski kalendar", koji je Brođanin Ignjat Alojzije Brlić (1795.-1855.) objavljivao od 1836. do smrti.

Filipovićev kalendar tiskan je u Osijeku, a Brlićev u Budimu. U povijesti slavonske kalendarske literature iznimno su značajni, požeški pučki kalendar za 1864. godinu, koji je svjetlo dana ugledao u tiskari Miroslava Kraljevića godinu dana nakon izlaska njegova časopisa "Slavonac", i vinkovački "Narodnjak", kalendar za 1877. godinu, koji izdaje Konstantin Trumić, vlasnik Narodne tiskare u Vinkovcima. Posebno je zanimljivo da narodnjak, osim ispisa katoličkih i pravoslavnih blagdana, donosi i kalendarij za "vjernike Mojsijeva zakona", tj. Židove. Rubrike obaju kalendara šarolikog su sadržaja: kratke priče, narodne pjesme, savjeti za kućanstvo i gospodarstvo, popis sajmovi, a među zanimljivi-vostima vidljivo mjesto zauzimaju i crtice iz hrvatske povijesti i slavonske prošlosti. Sve te rubrike s obiljem priloga iz raznih područja donose i kalendari koji se pojavljuju u našem stoljeću: "Kalendar čiča Grge Grgina", koji 1936. pokreće Babogredac Franjo Babić Bartolov (1908.-1945.), popularni slavonski šokački pisac (igrokazi "Općinski načelnik", "Graničarska ljubav", romani "Vjerna zemlja" i "Čaruga") i "Slavonski narodni kalendar", kojemu 1961. "udahnuje dušu" Ivan Tomac (1919.-1993.), jedan od najvrstnijih hrvatskih publicista iz našeg kraja, nekadašnji glavni urednik "Glasa Slavonije".

NAJTIRAŽNIJI "BRODSKI KALENDAR"

Nepotpun bi bio ovaj prikaz kada ne bismo spomenuli još neke kalendare koji se u Slavoniji pojavljuju nakon Drugog svjetskog rata, ovim redoslijedom: "Kalendar 'Novosti'" u Vinkovcima, "Slavonski godišnjak" u Osijeku, "Brodski kalendar" u Slavonskom Brodu, i "Požeški narodni kalendar" u Požegi. Najveću nakladu ostvario je "Brodski kalendar" (deset tisuća primjeraka), koji je od 1988. do 1992. uređivao Stribor U Schwendemann. Velik uspjeh toga kalendara može se objasniti "naglo naraslim interesom za desetljećima potiskivanu i prešućivanu građansku prošlost Broda" koju je taj kalendar oživio svojom koncepcijom i sadržajima.

V. Rem, Glas Slavonije, 04. 01. 1999., str.14. (HIC Vijesti)

SVAŠTICE...

"HRVATSKI KAJKAVSKI KOLENDAR"

"Hrvatski kajkavski kalendar, a to je njegova zadaća od samoga početka, posebno je potpiral, a i vezda potpira, pisanje na horvatski kajkavčini" pise dr. Zvonimir Bartolić, glavni urednik "Hrvatskoga kajkavskog kalendara" za 1999. godinu i predsjednik Matice hrvatske Čakovec koja je nakladnik te godišnje publikacije, svojevrsnoga ljetopisa kulturnoga i društvenoga života sjeverozapadnih hrvatskih krajeva.

Kao i mnoga slična izdanja u plodnoj hrvatskoj tradiciji objavljivanja prigodnih godišnjaka, i "Hrvatski kajkavski kalendar" na početku donosi kalendar za nastupajuću godinu s vjerskim blagdanima i imendanima, narodnim imenima mjeseci i prigodnim, na kajkavskom, dakako, pjesmama posvećenim svakom mjesecu u godini. Na tristotinjak idućih stranica "Kolendar" u nekoliko odjeljaka od prinosa za povijest hrvatskih kajkavskih krajeva, preko obljetnica, gospodarstva, podsjećanja na ljude, događaje i sudbine, književnih stranica (ispunjenih najvećma novom kajkavskom poezijom i prozom, uključujući dječju) do razbibrige "za čas kratiti" - obrađuje mnoge važne životne teme iz prošlosti i današnjice hrvatskokajkavskoga područja.

Među njima, izdvajamo Bartolićev osvrt na Jelačićev život i djelo uz 150. obljetnicu ustoličenja legendarnoga hrvatskoga bana i vojskovođe, aktivnoga sudionika burne povijesne 1848. godine, te tekstove V. Trkmića i G. Kuzmića o za Hrvate također povijesnom proglašenju kardinala Alojzija Stepinca blaženim.

M.J., Večernji list, 04. 01. 1999., str. 17. (HIC Vijesti)

Kad ti kažem, spavanje....

Iz zagorske baštine

Zagonetke:

Dva rogača, dva migača, dva žmigača, četiri potpirača i jedan otirač - Kaj je to? (Krava)

Človek i žena, sestra i brat, šurjak i svak. Kuliko je to ljudi? (troje ljud)

Bleska se kak deska, deska ni. Zobe ima, živo nije,,a drevo grize.. (Pila).

Gdo je najvekši bogec na svijetu? (Krumpir, jer ga svi gule)

Vijesti iz Toronta i okolice

"ZVUCI HRVATSKE" priređuju KONCERT TEREZE KESOVIJE

VLADIMIRA KOČIŠA - ZECA

Port Credit Secondary School

70 Mineola Road Easy - Mississauga

Nedjelja, 7. veljače 1999, početak 16.00 h.

Ulaznica: \$ 30.00

Za ulaznice se obratite Generaltourist-u na tel. (905) 602-8900

OBNOVA VUKOVARA 1998

SVEČANI BANKET I ZABAVA

u subotu, 13. veljače 1999. god.

Croatia Banquet Hall

1989A Dundas Street East, Mississauga, Ont.

Za razonodu svira Hrvatska glazba

Početak u 7:00 p.m.

Ulaznina: \$ 50.00

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE

Sa zadovoljstvom vas izvješćujemo da informacije o Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Ottawi, o Republici Hrvatskoj, gospodarstvu i turizmu, konzularnim poslovima, Hrvatima u Kanadi, vijestima i važnim događajima možete pronaći na web stranici

<http://www.croatiaemb.net>

Pozivamo vas da posjetite web stranicu Veleposlanstva RH u Ottawi na internetu preko koje se možete povezati i na druge hrvatske web stranice.

Konzul gerant
Ivan Picukarić

Služite se našim pokroviteljima:

Modern Age
Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication Specializing in Acrylics:

Designing, CNC Machining, Computerized Vinyl Signs, Point of Purchase Displays

For more information: Please call Stan Trtanj

Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965

50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

CROATIAN STUDENT FEDERATION

cordially invites you to attend the annual

Semi - formal, Saturday, January 30,1999

Croatia Banquet Hall,

1989A Dundas Street East Mississauga

Tickets \$ 35.00

For more information contact

(416) 825-2569 / (416) 432-9360

or your local GSA organization.

KNJIGA, NAJLJEPŠI DAR.
NAZOVITE URED HDZ (905)
270-2324!

SVAKI PETAK, FESTIVAL
HRVATSKOG FILMA. ULAZ
BESPLATAN. (905) 270-2324!

Dobro nam došli, Msgr. Jurica!

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
MOBILE: (416) 399-4309

TRAVEL SERVICE LTD.

3045 SOUTHCREEK ROAD, UNIT 1
MISSISSAUGA, ONT., CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

Vijesti iz Hrvatske

Pripremila: Valentina Krčmar

NA ČIJOJ JE STRANI CRKVA - SELJAKA ILI DRŽAVE?

ĐAKOVO, Seljaci su ljetos prosvjedovali, a potom samo prijetili blokadom prometnica, dizali glas te uputili 'metrei metre' otvorenih pisama nadležnim institucijama kako bi upozorili na nagomilane probleme u agraru. S druge pak strane, Vlada i resorno ministarstvo su na sve to ili šutjeli ili se uporno držali svojih stavova. Najkraći je to opis klime na ovogodišnjoj relaciji Vlada-Zajednica udruga seljaka Slavonije i Baranje, a, sudeći prema posljednjim događajima, atmosfera dopisivanja obilježit će i kraj ove, odnosno početak iduće godine. Uz brojna pisma Vladi, Dominikoviću, i Saboru RH, kojima se više ne zna ni broj, seljaci predvođeni Antunom Laslom nedavno su otišli i korak dalje te 'pozvonili' i na telefaks zagrebačkog nadbiskupa, mons. Josipa Bozanića. Taj potez Laslovih seljaka javnost je dočekala s priličnim čuđenjem, nenaviknuta da jedna seljačka asocijacija, kao nikada do sada, s vojim problemima piše prvom čovjeku Crkve u Hrvata. Nakon prvobitne izjave, seljaci su o svom naumu ušutjeli. Pitanje da li je Zajednica uistinu pisala nadbiskupu i zašto postavili smo jučer njezinom predsjedniku A. Laslu koji kaže: "Da, pisali smo mons. Bozaniću, no njegov službeni odgovor još uvijek nismo primili. Pisali smo svima pa zašto ne bismo i njemu, da ga, kao najvećeg moralnog autoriteta u nas, upoznamo s neodrživim stanjem u agraru. Ne tražimo od nadbiskupa potporu nego realnost i izjašnjavaanje na čijoj je strani - obespravljenih seljaka, Vlade i Ministarstva ili nekog trećeg. Crkva se, prema Evanđelju mora očitovati o ljudima u nevolji, a naš seljak u nevolji uistinu jest. Većoj nego ikada - kaže Laslo čija Zajednica odgovor i dalje očekuje. I dok s nestrpljenjem 'vin' u poštanski sandučić, predvodivički dvojac slavonskih seljaka Laslo-Zdravčević, sudeći prema svojim (prek)jučerašnjim izjavama, od pisanja, ali i ultimatumu Vladi i 'njezinima' nije se umorio, pa ovih dana na Markov trg u Zagrebu šalje nove zahtjeve na čije će neispunjavanje odgovoriti u ožujku blokadom prometnica u cijeloj RH. Do tada bi im valjda, ako ne prije, trebao stići i odgovor prvoga čovjeka Crkve u Hrvata. (S. Župan, Glas Slavonije, 30.12.98, str.16.

MINTAS-HODAK:

IZJAVE LUISE ARBOUR SU KRAJNJE NEPRIMJERENE

11.01.99, ZAGREB, Potpredsjednica Vlade Ljerka Mintas-Hodak ocljenila je u ponedjeljak izjave glavne tužiteljice ICTY-ja Luise Arbour u kojima je izrazila nezadovoljstvo suradnjom hrv. vlasti s haškim sudom "krajnje neprimjerenima". "Mislim da su zadnje izjave glavne tužiteljica najblaže rečeno krajnje neprimjerene. Ona mijša ulogu tužiteljstva i međunarodnog suda, poistovjećujući te dvije uloge čime zapravo diskreditira ulogu suda koji bi trebao biti objektivni procjenitelj, dok je tužiteljstvo ipak jedna strana u postupku,"rekla je Mintas-Hodak u izjavi za središnji Dnevnik HTV-a. Potpredsjednica Mintas-Hodak rekla je kako je Hrvatska "suradivala i surađivat će s haškim sudom na bazi onih standarda koje je uvrstila i u svom Ustavu i ustavnom zakonu, procjenjujući pri tome zaštitu svog vlastitog nacionalnog interesa. Ono što mislim nije dobro je eskalacija (takvih) izjava u javnosti."

MUP RH PRIMIO ZAHTJEV ZA UHIĆENJEM ABDIĆA

13.01.99, ZAGREB,MUP RH primilo je, uobičajenim diplomatskim putem, zahtjev Federalnog MUP-a u Sarajevu kojim se traži uhićenje Fikreta Abdića,. U priopćenju se kaže da se Federalni MUP, obrazlažući zahtjev za uhićenjem poziva na odluku Međunarodnog suda u Haagu da postoji dovoljno dokaza prema međunarodnim standardima za utemeljenu sumnju da je Fikret Abdić počinio ozbiljno kršenje međunarodnog humanitarnog prava - da se nehumano odnosio prema civilima, ratnim zarobljenicima te da je prisiljavao civilno stanovništvo na vojnu službu

Hina

POSTIGNUT DOGOVOR SA SFOR-om - ORUŽJE ĆE BITI VRAĆENO HVO

Sarajevo, 13.01.99, Snage NATO-a u BiH (SFOR) nadoknadit će oružje HVO-u zaplijenjeno u subotu nakon spora oko imenovanja i promaknuća nekih časnika u Vojsci Federacije, izjavio je glasnogovornik SFOR-a u Sarajevu. "Oružje će biti vraćeno u postrojbe", izjavila je glasnogovornica Sheena Thompson. To je odlučeno nakon zaključivanja sporazuma između Ministarstva obrane Federacije BiH i zapovjedništva SFOR-a. Odbijajući otkriti sadržaj sporazuma, izjavila je da je SFOR od sada "zadovoljan" u pogledu "poštovanja" hrvatske strane procedure imenovanja generala kakvu je odredio SFOR

Hina

REAGIRANJE UDRUGA NA SFOR-ovu AKCIJU

Oštar, 13.01.99, Udruge proizašle iz Domovinskog rata žestoko su reagirale na SFOR-ovu akciju pljenidbe i uništavanja oružja HVO-a. Smatraju ju još jednim dokazom diskriminatornog odnosa međunarodne zajednice prema Hrvatskm narodu u BiH, odnosno potvrdom nepovoljnih okolnosti u kojima se nalazi najmalobrojniji narod u BiH. Akcija Stabillizirajućih snaga, kako se naglašava u priopćenjima HVIDR-e HercegBosne, HVIDR-e Posavske, Hercegbosanske, Sarajevske i Srednjobosanske županije kao i Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata HR HercegBosne, nije zapravo ništa drugo do "rušenja svih prava koja su Hrvatima u BiH zajamčena Poveljom UN-a, Washingtonskim i Daytonskim sporazumom, s krajnjim ciljem istjerivanja Hrvata iz BiH "po zajedničkom planu koji su skovali Westendorp i Muslimani." "Gospodo, pred nama su samo dva izbora, ili se iseliti svi u RH i treće zemlje ili uzeti oružje u ruke i boriti se za svoja prava kao što smo to učinili 1991. i 1992. godine." upozorenje je predstavnicima međunarodne zajednice upućeno iz Udruge roditelja i udovica poginulih branltelja u Domovinskom ratu. Hrvatima u BiH "voda je došla do grla" posljednjom akcijom SFOR-a nažalost samo još jednom u nizu od strane međunarodne zajednice sračunatih za izazivanje "dodatnog pojačavanja nesigurnosti i sve bržeg iseljavanja Hrvata kao pripadnika ionako najmalobrojnijeg naroda na ovim prostorima". HVIDRA i druge udruge u svojim prosvjednim pismima najoštrije optužuju posljednje postupke međunarodnih čimbenika, uspoređujući postupke SFOR-a s postupcima tzv. JNA prije desetak godina, kada je Hrvatima uoči srbijanske agresije oduzimano oružje. "Naše hrvatske ideje ne mogu se, međutim, oduzeti niti izbrisati iz naših glava," poručuje se u prosvjedu uz dodatak kako neće uspjeti pokušaji nekih dužnosnika međunarodne zajednice da hrvatski narod "umijese u amorfno i anacionalno tijesto koje mijese za hrvatski narod, ističe se nadalje, na stanje okupacije neće pristati, a stalno dovođenje Hrvata u sve nepovoljniji i podređeniji položaj u odnosu na ostale narode u BiH moglo bi rezultirati time da će Hrvati "sve manje podržavati takvu državu i nerado će sudjelovati u radu njezinih institucija jer ih neće smatrati svojim". Državni aparat kakv se stvara u BiH, za Hrvate je znak "uspostave novog procesa islamizacije ovih prostora, i razočarani smo što međunarodna zajednica silom potpomaže taj proces."

zatvorima, jer bez sumnje i oni su žrtve prljavih igara nevidljivih "sotonaša" koji svijetom nažalost upravljaju.

Pa ako u vašim srcima još uvijek tinja mala iskrica-plamičak od one silne euforičnosti koju smo svi zajedno proživljavali i slavili rađanjem Lijepe naše u vremena kad smo "volove pekli", te posebno kad smo vojnim operacijama Hrvatske vojske izvojevali konačnu pobjedu i za naš napaćeni narod kroz Bljesak, Maestral i Oluju, a to bi sve bilo neostvarivo da nismo prije toga doživili nacionalno pomirenje lijevih i desnih; iseljene i domovinske Hrvatske, a u našim su srcima odjekivali stihovi: "O lijepa, o draga, o slatka slobodo..." pa zato još jednom u svoje osobno ime apeliram: svrstajmo se u redove "sedme sile" i Vi lokalni novinari, te i radio amateri u obranu Domovine, u suprotnom kako pojedinci javno djeluju, za očekivati je još jedno mračno vrijeme za Hrvate u Domovini, pa zato iskreno se molimo novorođenom Kristu Kralju, da nas po zagovoru blaženog Alojzija Stepinca od tog ponovnog zla oslobodi. Amen....

Zlatko Hajdinjak piše:

Urednici ISKRE:

Kako ljudi svašta pišu, odlučio sam i ja napisati ovaj komentar. Nadam se da Vas neće iznenaditi moj članak koji nosi kritiku na riječi "Hrvatski Srbi".

Hrvatski Srbi, u stvari, ne postoje niti geografski, a pogotovo etnički. To je grupa ljudi stvorena od strane američkih Srba i od strane poznatog srpskog zločinca nad hrvatskom narodom zvanog Slobodan Milošević, koji bi po međunarodnim zakonima morao biti u Haagu pred sudu, no zahvaljujući pomoći stranih država on je nažalost još uvijek na slobodi. Stvaranjem riječi "hrvatski Srbi", srpski zločinci tako stvaraju temelj za petu kolonu koja bi u datom momentu mogla reagirati i obračunati s hrvatskim narodom na svoj dobro poznati način, kao što su to i prije radili. Želio bih reći da bi i Hrvatski Sabor trebao donijeti zakon, da je Srbin Srbin i kao takav mora imati stranu putovnicu, no zahvaljujući pritisku izvana to ne radi. A ako je taj dotični hrvatski pravoslavac, neka mu piše u osobnim dokumentima da je pravoslavne vjere.

Kako svi dobro znamo svi Srbi se žele naseliti na Jadran, naročito oni koji se žele vratiti u Hrvatsku - to je poznati srpski san! Po mome mišljenju ne bi se smjelo dozvoliti ni jednom Srbinu da kupi ni centimetar hrvatske zemlje! Hrvatske vlasti previše dopuštaju Srbima da se šire i traže neko pravo po Hrvatskoj, koje u stvari uopće ne bi smjeli imati. Ima mnogo onih po-Srbica koji im idu u prilog, a mi znamo tko su ti! To je grupa ljudi koji žele putem Srba doći na vlast, a to Srbima odgovara. Moćne države svijeta neka rješavaju svoje vlastite probleme, a Hrvatska neka sama rješava svoje probleme, a za tu svrhu izabrali smo našeg predsjednika dr. Franju Tuđmana i njegovu vladu.

Nastavak sa strane 16

young and strong and handsome, many pushing baby carriages with other children in tow.

The international archeological conference in Split at the end of the summer 1998 was a very successful event both in the quality of its presented papers, and in its organization. The responsible local staff, and the wider circle of participants and contributors are to be congratulated.

HRVATSKA ISKRA VAŠA JE POTREBA

Moja lađa

Petar Preradović

Plovi, plovi, moja lađo,

U koj' god'jer kraj;

Ja ti cilja još ne nado',

Sama cilj si daj!

Kad te amo već zanesla

Tvoje sudbe moć,

Raspni jed:ra, pruži vesla,

Plovi dan i noć!

Uzdaj se u vjetra volju

I valova b'jeg,

I budućnost gledaj bolju,

K nebu digni st'jeg!

ŠALICA S MOTIVOM IVANA LACKOVIĆA - CROATE

CRTEŽI "MAJSTORA CRTE"

Izložbu crteža Ivana Lackovića Croate nastalih od 1957. do 1971. godine otvorio je 21. prosinca 1998. u Kabinetu grafike HAZU, u Zagrebu, ministar kulture mr. Božo Biškupić. Komorna izložba, koju je u tom prostoru priredio Hrvatski muzej naivne umjetnosti, prikazuje formativno i prvo klasično razdoblje Lackovićeve crtačkog umijeća.

- Rijetko je tko u hrvatskoj umjetnosti i svjetskoj naivi crtao tako ustrajno kao Lacković, nitko nije, poput njega, najveći dio svoje stvaralačke energije unio u crtež - kazao je autor izložbe Vladimir Crnković na sinočnjem otvorenju. Slijedeći povijesni kontinuitet, ta je Lackovićeve crtačka dionica prikazana po razdobljima: prvo razdoblje do 1962. godine (od prvih radova do prvih izlaganja), koje, prema riječima V. Crnkovića, odlikuje realistična i deskriptivna metoda i slikanje "na viđeno", te sijedeće, do 1971., u kojem je Lacković usmjeren na ugodajnost, a ishodište je crteža memorija.

Izložba "najvećega crtača među naivnim umjetnicima svijeta", kako su Lackovića više puta nazvali, otvorena je do 15. siječnja 1999.

Z. Ra., Večernji list, 22. 12. 1998., str. 15. (HIC Vijesti)

DOPISI NAŠIH ČITATELJA: U ovoj novoj rubrici objavljujemo Vaše dopise, dragi čitatelji. Stalno nam pristilžu članci, priče, dopisi - neki bolji, neki jako dobri, a ima ih i takvih - posebno onih nepotpisanih, o kojima ne želimo ni razgovarati - pa smatramo da je vrijeme da i Vama damo mogućnost riječi i komentara na razne situacije našeg života - bilo ovdje u Kanadi ili u Hrvatskoj. Ova rubrika je izašla iz jedne osobne nemoći- mnogo puta žalostilo me je da recimo The Toronto Star može svašta reći o nama Hrvatima ili o našoj domovini Hrvatskoj, a mi tek koji puta, i obično su naša pisma bila probrana i iskorigrana. Uredništvo HRVATSKE ISKRE pruža svima Vama mogućnost tiska - jasno, sve u granicama, i jasno, koji puta mi ćemo se slagati s mišljenjem pisca, koji puta ne. To se zove sloboda tiska i voljeli to mi ili ne, to je dlo demokracije. Ovaj puta Vam predstavljamo dva članka, svaki interesantan na svoj način. Želite li komentirati članke HRVATSKE ISKRE, ili reći Vaše osobno mišljenje o nečemu što Vas veseli ili boli? Vaši komentari bit će dobrodošli.

Josip Mioč

HRVATSKO JE VRHOVNIŠTVO NEOPROSTIVO POGRIJEŠILO?

Po nacionalnosti i svetonazorju smo isti, ali različitih pokreta-stranki, pa ipak pored svega toga ja svog sugovornika smatram vrlo oštroumnim i razboritim, jer međusobnim komuniciranjem ipak dolazimo do bukvalno istih zaključaka, da bez općeg nacionalnog pomirenja kroz gledanje “Jedino Hrvatska” nema nam druge izlazne alternative, da to već stečeno pošto-poto uspijemo sačuvati, te Lijepu našu obnoviti, naseliti i s njom se diljem svijeta divčiti.

Tijekom minulih dana ipak me je izazvala njegova protuslovna misao, rekavši doslovno, citiram: “Hrvatska vlada (HDZ), ili bolje rečeno Predsjednik dr. Franjo Tuđman je napravio neoprostivu povijesnu griješku što nije odmah masovno uselio najmanje 300.000 Hrvata???

Kako sam već u par navrata pisao na slične teme našeg presporog i pasivnog (ne)povratka, te bezbroj upućenih poziva iz Domovine, iz svih redova stranke na vlasti, pa i svih Ministara - političkih, kulturnih, socijalnih, svetonazornih - rijetko tko bi tu svetu dužnost zaboravio naglasiti, uključivši neke čelnike iz Oporbe. Sjetimo se također koliko je toplih pozivničkih apela uputio i sam Predsjednik dr. Franjo Tuđman putem svih sredstava za priopćavanje, te usput se kroz sve svoje poslanice osobno u svoje ime i cijele Domovine zahvaljivao nama u iseljeništvu, za sve što smo učinili, ili što već sada ponovo činimo za obnovu i izgradnju Lijepe naše, a da ne govorimo posebno o Ministarstvu povratka i useljenišтва - njihov mukotrpni rad, trud i zalaganje obletivši cijeli svijet po biblijskom prikupljanju raštrkanog hrvatskog stada i tako reći dovodeći ih jednog po jednog iz onih kutaka gdje je takoreći Bog odavno rekao laku noć. U ove moje skromne navode možemo se svi lako uvjeriti: mi, koji čitamo Bilten, a pod tom specifičnom svrhom i izlazi, ne znači li to, “pijana gospodo” da su te vaše neutemeljene pretpostavke polu-proizvod koji čitanjem zaraženog rušilačkog “žutog tiska” koji na svu našu nesreću grabežljivo kupujete, te vidim kako se pojedinci trude najotrovnije masne stranice premazane debelim slovima “žute tinte” umnožavati, a potom kriomice dijeliti po hrvatskim parkovima, izletištima, ili pak nedozvoljeno stavljati na automobile na crkvenim parkiralištima, a da ne spominjemo žustre “maratonske gluposti” koje se prepričavaju po zadimljenim hrvatskim kafićima. Želim time reći: zar nam to sve ne miriše na bivša “komunjarska vremena” ili današnje pristalice iz “demokratski pokrštenog SDP-a”?

Mnogi od vas brižno pratite i čitate “Narod”, te za istog glavnog urednika “laskavo” naglašavate da je on prorok! On je genij! Da, u potpunosti vas razumijem što želite reći, ali ne razumijem kako se netko od vas nije prisjetio umnožiti njegove mnogobrojne domoljubne radove, te dijeliti po istim lokacijama, kao na pr. “Treća bitka Franje Tuđmana”, ili onaj mali dopis jedne frizerke što i kako SDP radi s maloljetnicima, a da ne govorimo o najnovijim napadima svih “para-političara” iz Oporbe glede korupcije. Da, i tu ima mnogo protuslovlja; suvišno je i govoriti, ali ipak ću spomenuti jednu nepobitnu ISTINU: kad je na vlast došao Pokret HDZ-a na čelu s dr. Franjom Tuđmanom, svi smo imali, “pijana gospodo” prilike čitati da je ta ista plebicitarno izabrana vlast zatekla sve hrvatske riznice (blagajne)

prazne, gospodarstvo također po tzv. samoupravnom sistemu na prosjački štap dovedeno. Znači, današnja stranka na vlasti (HDZ) je najmanje za to gospodarstveno zlo kriva. Istina, postoji mogućnost da su mnogi bivši Ministri u prošlosti zlorabili svoje položaje kroz tzv. ratno profiterstvo ili pak kroz nedavnu privatizaciju-pretvorbu, a upitajmo se gdje takvih i toga nema? Kao primjer lako se možemo osvjedočiti tu, gdje živimo u “koljevci i učiteljici parlamentarne demokracije”.

Kako rekoh već sam ranije pisao i o toj našoj rak-rani, našoj pasivnosti, te između ostalog naglasio, citiram: “Kad govorimo općenito o bilo kakvom povratku onda to s dozom razumjevanja smatram, da je to osobni stav svakog domoljubnog pojedinca, odnosno zajednički dogovor cijele jedne zdrave obitelji, jer pogrešno je po novinama neupućenima dijeliti lekcije krivo tumačeći stvar glede te naše rođene djece, unučadi, a dobro se zna da je toj našoj mladosti u ovoj zemlji budućnost daleko bolje zagarantirana i ako je ta naša mladost zvana od milja “uzdanica”, usudim se reći od svega domoljubnog dezertirala (čast iznimkama u malom postotku), ništa manje pogubno, nego mnogobrojni novo-nadošli mladići i djevojke iz svih djelova povjesno etničke Hrvatske, i to kad ih je Domovina najviše trebala.

Da, istina je i to da se malo čuje i piše da su se mnogobrojni već vratili i da nisu objavljivani preko Biltena. Neki su na putu, a neki u pripremama, a ima ih takvih s tisuće neopravdanih negacija - a sve se svodi na materijalističku osnovu. Tako u razgovoru čuh i ovu glupost:”Ja i moja obitelj definitivno se vraćamo, već smo nešto tamo kupili, sad radimo na tome da svakom sinu osiguramo egzistenciju po milion? Neki bi išli, ali neće supruge - govori se o rastavi, neki se ne vraćaju, jer i nadalje negiraju hrvatsku postojnost - nije to ono o čemu su sanjali 30-50 godina! Mnogi izbjegavaju podnijeti molbe za hrvatsko državljanstvo: razlozi su preskupa “papirologija”! Pitam ja vas, a gdje vam je hrvatski ponos? (Osobno sam za bližu rodbinu 1983 morao platiti za produžetak tzv. Yu-pasoša \$ 300.00!!), a 1990. nisam mogao dobiti ni vizu da odem na prvo demokratsko glasanje u Domovini, da ne bude posrednika iz Zagreba, te i nekih velikih Hrvata tu između nas - žalosno je kad se sve već zaboravilo.

Ništa bolje ne prolaze ni oni rijetki pojedinci kad govore da se vraćaju, a odmah im prilazi dobro uvježbani “orkestar” sveznajućih, tu si lud-luda, tamo nema posla, nema budućosti, tamo vlada diktatura, korupcija, država vara, pljačka, otima; navode se primjeri neuspjelih pojedinaca, koji su prodali tu sve i tamo izgubili, te sad ponovo moraju iz početka...?

Pa u kontekstu svega gore navedenog zabrinuto primjećujem: dragi moji Hrvati, koga sada rušite? Zar smo uzaludno po tzv. slobodnom svijetu prosvjedovali; zar je uzaludno toliko hrvatskih disidenata - domoljuba izginulo od zloglasne Yu-Udbe; zar nismo svedoci da i oni dolaze na optuženičke klupe? Te i na kraju krajeva zašto smo se onda uzaludno borili i u ovom neizbježnom ratu, pa Vas čovjekoljubno molim, ne činite to ubuduće, ne u moje osobno ime, nego u ime svih onih Hrvatskih vitezova koji položiše svoje živote dragovoljno na Oltar Domovine, pa i u ime onih Vitezova koji čame nedužni u američkim i Den Haaškim

Vijesti na engleskom News in English

By: S. L. Butković

KILLED SERB WAR CRIMINAL

FOCA - TIME, Dragan Gagovic, a former police chief in the Bosnian town of Foca indicted for crimes against humanity, was shot and killed by French troops belonging to the Nato-led Bosnian peace force.

Officials said Gagovic had resisted detention and driven his car directly at the soldiers attempting to apprehend him. Gagovic was indicted in 1995 by the Prosecutor of the Inter-national Criminal Trial for the former Yugoslavia in connection with the rape, torture and persecution of Bosnian Muslim women detained at a sports hall-turned-prison in 1992.

WORLD BANK TO LEND US\$ 101 MILLION

WASHINGTON (HINA) - The World Bank on Tuesday approved a US\$101 Million loan for Croatian Railways (HZ) for the purpose of modernization and restructuring projects.

The loan will be used for track renewal and maintenance of core routes, rehabilitation of passenger coaches, environment protection and severance payment, the World Bank said in a statement.

The loan will assist the reform of the railways so that they can perform their tasks within the changed political and economic framework, both in Croatia and in a larger European context, the statement read.

Croatian President to make address on state of Nation

ZAGREB (HINA) - Croatian President Franjo Tudjman will submit a report on the state of the nation in 1998 at a joint session of the Sabor's two houses on January 20.

Sabor vice president Vladimir Seks convened the House of Representatives and House of Counties joint session for 11.30am on January 20.

CROATIAN MOUNTAINEERS

MAKARSKA (HINA) - Seven members of a Croatian mountaineering society from Makarska on Tuesday departed for a mountaineering expedition to South America, called “Aconcagua ‘99”.

The “Biokovo” climbers, headed by Stipe Buselic, intend to climb the highest summit in South America, the 6.960m-high Aconcagua in Argentina.

During their stay in South America, the climbers from Makarska, a south Croatian seaport, will meet Croatian emigrants living there, and visit Chile, Peru and Bolivia, as well as the Atakama desert, the driest desert in the world, the city of La Paz, and the eternal city and Inca temple Machu Pichu.

Comments on ANNAN’S REPORT

NEW YORK (HINA) - U.N. Secretary General Kofi Annan is clearly aware of problems in Prevlaka but what he is suggesting is not enough to successfully solve them, Croatia’s Permanent Representative at the U.N., Ivan Simonovic, said in New York on Friday.

In a statement given to Hina on the occasion of UN Secretary General’s report on the implementation of the U.N> Mission of Observers in Prevlaka (UNMOP), Simonovic said the report was “well-intentioned but incomplete”. Annan was “avoiding to clearly define

the causes” of the stalemate in the talks between Croatia and the Federal Republic of Yugoslavia, he added.

Simonovic also believed that the meaning of UN mediation in those talks was questionable if the UN was not ready to face the key problem - Belgrade’s stalling and unwillingness to respect Croatia’s internationally recognized borders.

If it is clear where the border was at the time of the disintegration of the former Yugoslav state, then there is no reason for international arbitration, Simonovic said. One can come closer to a solution to this problem only if the Security Council adopts a resolution unambiguously confirming that the issue of Prevlaka is exclusively a security matter and that Prevlaka is an integral part of Croatia’s territory. Simonovic said.

Croatia wants the U.N. to reduce the number of observers in Prevlaka (currently 28), which would demonstrate its intention to complete their mission soon, the Croatian ambassador said.

“OPPOSITION SIX”

ZAGREB (HINA) - Representatives of six Opposition parties, known as the “Opposition Six” - Social Democratic Party (SDP), Croatian Social Liberal Party (HSLS), Liberal Party (LS), Croatian Peasants’ Party (HSS), Istrian Democratic Assembly (IDS) and the Croatian Peoples’ Party (HNS) - issued a statement Tuesday describing the economic and social situation in the country. Relations with Bosnia-Herzegovina, cooperation with the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia and Croatia’s international position as unfavourable.

Participants of Monday’s meeting behind closed doors, the “Opposition Six” in the statement noted that the economic and social situation were exceptionally difficult in the country, and the current and announced measures to be undertaken by the Government were not the proper answer for the deep economic and social crisis.

VIJESTI IZ DOMOVINE (1.- 12. siječnja. 1999)

1.01. ZAGREB, Od petka jedanaest zemalja članica Europske unije uvelo je zajedničku valutu - euro, a i u Hrvatskoj će domaće fizičke i pravne osobe imati mogućnost otvaranja računa denominiranih u eurima. Odabir trenutka konverzije sredstava na računima denominiranim u nekoj nacionalnoj valuti zemalja članica Monetarne unije u euro, ostavljen je na slobodnu volju vlasnicima računa tijekom čitava trogodišnjeg prijelaznog razdoblja. S prvim danom 2002. ta će sredstva automatski biti pretvorena u euro. Austrija, Belgija, Finska, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Njemačka, Portugal i Španjolska - zemlje su u kojima se zaživio euro. Budući da je riječ o skupini zemalja s kojima Hrvatska obavlja glavninu vanjskotrgovinskog i financijskog poslovanja, te o valutama u kojima naši građani drže velik dio svojih ušteda, iz Hrvatske narodne banke pojasnili su osnovne značajke promjena. Po tome do 2002. euro će postojati samo kao knjižni novac u kojem će biti moguće obavljati bezgotovinske transakcije....

3.01., ZAGREB, HSS će ovih dana poslati zahtjev da se već na prvoj sjednici ove godine na dnevnom redu Hrv. državnog sabora nađe rasprava o vanjskoj politici RH. Razlog tomu je, tvrde u HSS-u, činjenica da posljednji događaji "upućuju na to da se težište hrvatske vanjske politike postavlja na neku novu poziciju". Riječ je o HSS-ovoj reakciji na posjete Grčkoj i Rusiji. S jedne se strane traži da Hrvatska sudjeluje u euroatlantskim integracijama, a s druge strane se želi strateška suradnja sa zemljama koje ne spadaju u krug europskih integriranih država...

4.1. SARAJEVO, Međunarodni sud za ratne zločine dao je suglasnost pravosudnim tijelima BiH za kazneni progon nekadašnjeg člana Predsjedništva Fikreta Abdića..... Tužitelj je zaključio da podneseni dokazi ukazuju na postojanje utemeljene sumnje da je Fikret Abdić nehumanim tretmanom civila i ratnih zarobljenika i prisilnim mobilizacijama počinio ozbiljne povrede odredbi međunarodnog prava. ZAGREB, "Optužnica protiv mene montirana je prema već uhodanim pravilima Stranke demokratske akcije BiH i njene tajne policije, rekao je F. Abdić na emisiji "Motrišta" HRT.ZAGREB. Pred sudom u njem. gradu Duesseldorfu vodi se proces protiv bosanskoga Srbina Maksima Sokolovića zbog genocida, ubojstava i silovanja počinjenih na području Kalesije 1992.,.... Sokolović, koji živi u Njemačkoj od 1969, uhićen je u ovoj zemlji 1996 i od tada je u pritvoru.

5.01. ZAGREB,Državni dužnosnici koji su dobili božićnicu od 1.000 kuna morat će je vratiti. To je odlučila hrvatska Vlada na sjednici od 29. prosinca prošle godine. Tako će dužnosnicima kojima je isplaćena dožićnica plaća za prosinac, koja će se isplaćivati u siječnju biti umanjena za tih 1.000 kuna.

6.01.ZAGREB, RH i SRJ tek trebaju razgovarati o kriterijima za razmjenu zatvorenika, posebice o državljanstvu i vrsti počinjenog zločina, rekao je predstavnik hrvatske strane u Zagrebu. Predsjednik Komisije za zatočene i nestale vlade RH Ivan Grujić odbacio je navode beogradskog dnevnika "Politika" koji je u srijedu optužio RH da je nespremna prihvatiti prijedlog o oslobađanju svih zatvorenika bez obzira na državljanstvo i vrstu počinjenog zločina. Popisi koje su razmijenile dvije strane dostavljeni su Međ. Odboru Crvenog Križa na provjeru i moguću dopunu, a tek zatim slijedi razgovor o dva bitna kriterija a to su vrsta počinjenog zločina i državljanstvo zatvorenika, rekao je Grujić.

8.01./NEW YORK, Glavni tajnik UN-a Kofi Annan predložio je Vijeću Sigurnosti da se neizmijenjeni mandat vojnih promatrača UN-a na Prevlaci. produži do 15. srpnja ove godine. U izvješću koje je u petak objavljeno u New Yorku Annan ocijenio prilike

na Prevlaci kao "stabilne i bez značajnih napetosti". ZAGREB, Hrvatska se, prema državnom riziku komercijalnog poslovanja s tvrtkama, već treći mjesec za redom nalazi na devetom mjestu od 24 zemlje s područja srednje i Istočne Europe, ocijenila je International Risk & Payment Review, jedna od vodećih konzultantskih tvrtki.SARAJEVO: SFOR u BiH zatražilo u petak trenutačno povlačenje odluke o imenovanju novih generala iz reda hrv. naroda na odgovorne zapovjedne dužnosti u vojsci Federacije BiH koju je dan prije objavio ured člana Predsjedništva BiH Ante Jelavića, sve dok ovaj postupak ne obavi uz poštivanje potrebne procedure."

9.1. SARAJEVO, Pripadnici SFOR-a u BiH u subotu su izveli akciju tijekom koje su zaplijenili dio vojne opreme u vlasništvu HVO, priopćeno je iz zapovjedništva SFOR-a u Sarajevu. U priopćenju se kaže da je akcija poduzeta na temelju zapovjedi glavnog zapovjednika SFOR-a generala Montgomery Meigsa i predstavlja "odgovor na neovlaštena imenovanja i promaknuća nekoliko generala HVO" što ih je prije dva dana obavio član Predsjedništva BiH Ante Jelavić.

10.1. BEOGRAD, Glavna tužiteljica Međunarodnog suda za ratne zločine l. Arbour izjavila je da ovaj sud uživa potporu međunarodne zajednice i da će ispuniti zadaće zbog kojih je osnovan.....Za prijetnju RH mogućim prekidom suradnje sa Sudom, glavna tužiteljica je rekla da ona "na praktičnom planu ne znači puno, jer u toj suradnji, u domeni istrage, ima vrlo mnogo teškoća. Hrvatska je uživala prednosti privida suradnje zbog pomaganja pri predaji jednog broja optuženih koji su u pritvoru, ali se njena obaveza suradnje ne završava na tome, već i u predaji traženog dokaznog materijala, što Hrvatska "izbjegava, kasni ili ne odgovara potpuno."... SARAJEVO, MUP Federacije BiH raspisalo je tjeralicu za bivšim članom Predsjedništva BiH Fikretom Abdićem, a od hrvatskoga MUP-a zatražilo suradnju kako bi ga što prije izručilo bosanskohercegovačkim vlastima. SARAJEVO, Pripadnici SFOR-a u BiH u nedjelju su rezanjem jednog tenka, počeli uništavati oružje i opremu zaplijenjenu u subotu u bazama HVO-a, jer hrvatski član Predsjedništva BiH Ante Jelavić nije opozvao odluku o imenovanjima i promaknuću većeg broja časnika Vojske Federacije BiH.

11.01. BANJA LUKA, Predsjednik RS Nikola Poplašen je uputio u ponedjeljak zahtjev snagama NATO-a da prekinu sve akcije uhićenja osoba osumnjičenih za ratne zločine, posebice ako bi time mogli ugroziti živote nevinih civila. Nakon subotnjeg ubojstva Dragana Gagovića, bosanskog Srbina optuženog za ratne zločine, Poplašen tvrdolinijski nacionalist, uputio je otvoreno pismo zapovjedniku SFOR-a, američkom generalu Montgomery Meigsu u kojem inzistira da se akcije uhićenja prestanu provoditi. PRIŠTINA, Atentat protiv direktora Kosovskog Informativnog Centra E. Maljokua kojeg su u ponedjeljak poslijepodne u Prištini usmrtili nepoznati napadači, na Kosovu je izazvao burne nove napetosti i brojna reagiranja.

12.01. BEŽANEC, RH i Slovenija u utorak nisu riješile pitanja preostalih 0.9 posto sporne granične crte između dvije države, i razgovori o tom pitanju nastavit će se u prvoj polovici veljače u Sloveniji. ZAGREB, Predstavnici šest oporbenih stranaka - SDP,HSLS,LS,HSS,IDS i HNS - oglasili su se u utorak priopćenjem za javnost u kome su nepovoljno ocijenili gospodarsku situaciju, socijalne prilike, odnose s BiH, suradnju s Haaškim sudom i međunarodni položaj RH. SARAJEVO, Prekinuto je uništavanje oružja i vojne opreme HVO-a koje su snage NATO-a zaplijenile iz vojarni u prošlu subotu, priopćeno je na konferenciji za novinstvo SFOR-a u Sarajevu

Hina

DOGAĐAJI U NAŠOJ ZAJEDNICI

Kako kaže jedna moja poznata -"Zamislite, već smo dva tjedna u Novoj godini!" a čini nam se, jučer smo slavili po raznim dvoranama Toronta i Mississauga dolazak Nove godine, i opraštali se sa Starom! Kako mi pričaju razni poznanici koji su bili na organiziranim slavljinama u našoj zajednici, bilo Vam je svima dobro. Pa poslušajmo kako Vam je bilo:

- u Bramptonu, plesni ansambl "Hrvatska" je organizirala svečani doček za Hrvate Bramptona i okolice. Dvorana je bila prepuna, hrana - kažu mi - izvrsna, ali posebno se spominju kolači. Moj prijatelj Joško Barbetti kaže da se je izvrsno zabavio i dočeka Novu godinu baš onako kako treba: veselo! - Slavonci su organizirali doček Nove godine u dvorani Župe Naše Gospe Kraljice Hrvata. Kad sam razgovarala s jednim prijateljem rekao mi je da im je hrana bila savršena - baš onakva kakva se očekuje od Slavonaca. Ove godine gospođe Slavica Milotić i gđa. Kokulić su napravile upravo r.e.v.jerojatan "sweet table" - slavonsku kočiju i svatove, bosanske volove, dalmatinskog magarca - sve od kolača. Čestitamo na prekrasno aranžiranom stolu kolača! Isto tako rečeno mi je da gosti Slavonaca nisu znali što je bolje, ili sama večera ili ono oko ponoći, ili sam "štimung",no kako mi kaže gosp. Krijan, predsjednik Fonda Slavonija,"Mi smo htjeli vratiti tom našem narodu koji je toliko davao kad smo tražili a i danas još daje i davat će kad zatreba - nešto posebno za doček Nove godine. Nije nam bilo važno da zaradimo, već da

"Zvuci Slavonije", Božo i Branimir s gosp. Krijanom

se bar malo odužimo prijateljima!" Lijepe riječi! Uz hranu bila je dobra glazba "Zvukova Slavonije" našeg Bože i Branimira, dakovačkih muzičara, koji su pjesmom išli po cijeloj Hrvatskoj. Neki plesači su padali s nogu, no dobra glazba je stalno zvala. Prijatelji su mu ispričali neke viceve koje su Branimir i Božo samo sipali, no ja viceve ne pamtim (nažalost). Moja prijateljica mi priča da se odavno nije tako dobro zabavila, a još jedan gost, gosp. Brajković, mi je rekao da je velika šteta da nismo bili sa Slavoncima za Novu Godinu (i ja tako mislim, no što ćemo - kako se ono kaže, čovjek snuje, a Bog određuje!) . U ponoć gosp. Krijan je rekao samo par riječi (nije puni citat):" Prošlu godinu znamo kakva je bila, a iduću ne znamo,ali očekujemo da će nam dragi Bog dati puno bolju, sretniju, ali se isto tako moramo moliti Bogu i

vjerovati u Njegovu dobrotu, ali se i odreći mnogo toga što nam zaista nije potrebno." Mislim da nakon ovih riječi ne treba dodati ništa više, osim - čestitamo, Slavonci - no, od Vas manje nismo ni očekivali!

Valentina

Msgr. JURICA MEĐU NAMA

Msgr. Jurica Jezerinac, vojni ordinarij RH i biskup Crkve u Hrvata posjetio je Mississaugu i Toronto, podsjećajući time zajednicu na svoju samozatajnu ulogu koju je obnašao dugi niz godina boravka u Kanadi. Doista, Njega je Kaptol prepoznao u cjelini njegove ljudskosti, svećeničke marljivosti i svetosti, pa je bio pozvan u Hrvatsku na mnogo važniju misiju. Na sv. misama koje je predvodio, msgr. Jezerinac je u propovijedima istaknuo povezanost Evanđelja i svakodnevnog hrvatskog života.

Drago Geoheli, 8. pismo HDZ, Toronto 12.01.99

25. GODINA SLUŽENJA

Zahvalni župljani župe Hrvatskih Mučenika naručili su i svečani kolač za svoju časnu sestru Nevenu...

Događaj dostojan pozornosti bio je jamačno onaj, gdje se proslavilo četvrt stoljeća služenja Bogu, hrvatskom narodu, družbi i Crkvi u Hrvata. To je bilo izraženo prilikom "srebrene" godišnjice zavjeta časne sestre Nevene Cvitanović, koja je zaslužila da joj se odaju počasti unutar vjerske zajednice župljana u Mississaugi. Tijekom sv. mise biskup Juraj Jezerinac je uručio s. Neveni diplomu-priznanje poslato iz ureda sv. Oca. Unutar toga događaja, ručka i proslave, prihod koji je zabilježen (\$25.00 po osobi) otišao je za dobro Družbe služavki malog Isusa.

Drago Geoheli, 8. pismo HDZ, 12.01.99

BOLEST AIDS-a U HRVATSKOJ

U Hrvatskoj je 1998. od AIDS-a oboljelo 12 osoba. U proteklih dvanaest godina od AIDSa je umrlo 87 osoba, a od 137 oboljelih bilo je 114 muškaraca. "Među osobama koje dolaze u naš centar godišnje je oko dvadeset novooboljelih. Godine 1998. ta je brojka manja, a u centru je liječeno 89 bolesnika. Devetero je bolesnika preminulo", izjavio je doc. dr. Josip Begovac, voditelj Referentnoga centra za AIDS.

Prema rizičnim skupinama, najveća je homoseksualna i biseksualna grupa sa 47 posto od ukupnog broja oboljelih, te heteroseksualna sa 34 posto. Slijede intravenozni narkomani koji čine 10 posto, hemofilicari sa pet posto, a zabilježeno je i dvoje oboljele djece od kojih je jedno na žalost umrlo. Prema podacima iz Registra za AIDS, koji su izrađeni u Službi za epidemiologiju pri Zavodu za javno zdravstvo, prije četiri godine u Hrvatskoj je zabilježen najveći porast broja oboljelih, a od tada podaci govore o relativnoj stagnaciji.

Prema riječima dr. Begovca, u travnju 1998. počela je primjena tzv. trojne terapije, koja se u razvijenijem svijetu učestalije primjenjuje već godinu do dvije. Terapija se sastoji u uzimanju nove kombinacije lijekova koji onemogućavaju umnožavanje HIV virusa i poboljšavaju imunološki sustav. To bolesniku produžuje život. Ta je terapija već dala impresivne rezultate: smrtnost je dvostruko manja nego prije, već nakon tridesetak tjedana liječenja.

S obzirom na dobre rezultate primjene nove terapije, u klinici je već sada zapažen značajan pad broja bolesnika koji zahtijevaju samo bolničko liječenje. Tzv. dvojna terapija, koja se ranije primjenjivala, saznajemo, imala je tek prolazne povoljne učinke.

Trenutačno u centru 35 bolesnika uzima trojnu terapiju koja se odobrava prema pojedinačnim zahtjevima u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, a nekoliko zahtjeva još je u postupku. Glavni problem šire primjene trojne terapije u Hrvatskoj jest njezina cijena - 17.000 dolara godišnje. "Za godinu 1998. nisu bila predviđena dodatna sredstva za liječenje, ali se zato za ovu moraju predvidjeti veća, jer ona znače život.

Riječ je, naime, o liječenju koje ne samo da poboljšava zdravstveno stanje pacijenta, nego o kojemu ovisi i njegov život", naglasio je dr. Josip Begovac. U odnosu na neke druge europske zemlje, broj oboljelih u našoj zemlji ne čini se tako velikim, no pitanje je znaju li ljudi o bolesti dovoljno. U suzbijanju bolesti bitna je edukacija da bi ljudi znali kako da se pravilno ponašaju.

"Izazov, ali i odgovornost Hrvatske leži u tome da zadržimo povoljan odnos broja zaraženih i broja oboljelih. Informiranost ljudi o ovoj bolesti relativno je dobra, ali iako većina ljudi zna kako se virus AIDSa prenosi, još uvijek postoji problem s prihvaćanjem informacija o tome kako se on ne prenosi". Dr. Begovac potom ističe da se i dalje trebaju provoditi programi edukacije, posebno mladih: "Treba se provoditi primjeren spolni život u kojemu važnu ulogu ima promicanje vjernosti. I dalje se ne smije izostaviti poruka o važnosti korištenja prezervativa koji su izvrsna zaštita ne samo protiv HIV infekcije, nego i protiv drugih spolnih bolesti".

Prevenција bi, također, trebala biti više usmjerena prema intravenoznim narkomanima. Narkomanija je u Hrvatskoj u porastu, a u nekim državama istočne Europe -- u Ukrajini, Rusiji, Poljskoj -- došlo je do naglog širenja zaraze HIVom upravo među ovisnicima. Stoga, naglašava dr. Begovac, moramo imati pojačane primarne preventivne mjere, metadonske programe, ali i programe razmjene igala, kojih je trenutno premalo.

Strana 22

Muškarci, posebice homoseksualci, su i u SADu najčešće zaraženi HIV virusom. U najnovijem svjetskom istraživanju, čije je rezultate objavio *New England Journal of Medicine*, provedena je anketa među 231.400 odraslih osoba zaraženih HIVom koje su se javile liječniku tijekom prva dva mjeseca godine 1996. Anketa pokazuje da je među osobama podvrgnutim liječničkom tretmanu 77 posto muškaraca. Među rizičnim skupinama su i u SADu homoseksualci (49 posto) te narkomani (24 posto). Najpogođenije su osobe u dobi od 35 do 49 godina (54 posto), zatim one u dobi od 18 do 34 godine (34 posto) i starije od 50 godina (11 posto). Glavni autor istraživanja prof. Samuel Bozette iz organizacije "RAND Health" u Santa Moniki (Kalifornija) ističe nadalje da su bijelci najbrojnije žrtve (49 posto), slijede crnci (33 posto), a najmanje su zaraženi Hispanoamerikanci (15 posto).

Željka Frelih, *Vjesnik*, 04. siječnja 1999., str. 1.

SPRJEČAVANJE BOLESTI RAKA

Znamo da su bolesti raka potaknute genetskim promjenama koje pretvaraju normalne stanice u odmetničke karcinozne stanice. Znamo i to da postoje geni koji pospješuju stvaranje karcinoma kao i geni koji obuzdavaju rast raka. Ali mi još ne znamo točno što sve uzrokuje i potiče razvijanje raka u tijelu. Postoje samo predmnijevanja da razne tvari u našem okolišu, zraku, tlu, vodi i hrani mogu prouzrokovati bolesti raka, a da o utjecaju električnih vodova, mikrovalnih pećnica, celularnih telefona, TV i računarskih ekrana, radona itd. niti ne govorimo.

Prema tome vrlo je teško govoriti o uspješnoj prevenciji.

Osvrnuti ćemo se ovdje samo na utjecaj prehrane. Dr. Victor Herbert u svojoj knjizi "Total Nutrition", koju sada pažljivo čitam, tvrdi da nema jasnih dokaza da ikakva dijeta može obraniti ljude od bolesti raka. On tvrdi da genetska sklonost za karcinom nije uzrokovana ishranom. Ali ako takovi predispozni faktori već postoje u organizmu tada izvjesne tvari u hrani mogu pripomoći stvaranju zloćudnog tumora. Kao takove on nabroja: pretjerana masnoća, kalorije, proteini i alkohol, te nitriti, nitрати, pesticidi, neki prezervativi i aditivi u hrani.

Praktički, to znači, da ne treba jesti premasno, presoljeno, dimljeno ili sušeno meso, te ostalu obilnu hranu koja dovodi do pretjerane tjelesne težine. Navodno takova hrana može dovesti do raka dojke, maternice, debelog crijeva, prostate, bubrega, želuca i gušterače. Pretjerano uživanje alkohola i duhana može uzrokovati rak usta, jednjaka, dušnika, pluća i jetre.

U hrani postoje prirodni karcinogeni i antikarcinogeni, koji su izgleda u međusobnoj ravnoteži. Vrijedno je spomenuti sastojke hrane koji smanjuju riziko od bolesti raka. Vitamin A u mlijeku, mliječnim proizvodima i jetrici kao i karotini u tamnozelenom i tamnožutom povrću (paradajz, mrkva, itd.) djeluju kao anti-oksidenti, koji štite stanice od metaboličkih ozljeda. Voće i povrće sadrži i druge antioksidante kao što su vitamini C i E. Južno voće (citrusi) ima mnogo vitamina C, dok biljna ulja, jaja i namirnice od punog zrna žita sadrže vitamin E. Hrana s dijetetskim vlaknima (voće, povrće, žitarice, grah, orasi, itd.) vrlo vjerojatno sprječava rak debelog crijeva.

Ukratko, prehrambeni savjet je slijedeći: uzimaj umjereno raznoliku i zdravu hranu, održavaj idealnu tjelesnu težinu, smanji masnu hranu i alkohol, radi redovito tjelovježbu i prestani pušiti!

Dr. Darko Desaty

HRVATSKA ISKRA VAŠA JE POTREBA

VUKOVAR Ovih dana, točnije 15.. siječnja, navršava godina dana od kada je Hrvatsko Podunavlje opet vraćeno u krilo Domovine. Tog dana vjerojatno ćemo razmišljati o sudbini mogih Vukovaraca, koji nisu dočekali taj dan - dan slobode Vukovara i cijelog Hrvatskog Podunavlja - u životu. Razmišljati ćemo o Vukovaru i da li se je moglo nekako drugačije. Tko zna - kaže se da smo svi jako pametni nakon stvarnog događaja, no Vukovar će zauvijek ostati jedna teška rana Hrvatske i neodgovoreno pitanje. Naša poznata novinarka Maja Freudnich je u svom članku objavljenom 23. prosince 1991. godine rekla sve ono što mi nismo ni znali ni mogli, pa poslušajmo njene riječi :

Nürnberg će biti u Vukovaru

Srbija je zemlja nacističke vladavine. To više nije metafora. Ne može se više govoriti ni samo o sličnostima Miloševićeva ustrojstva s onim Hitlerovskim. Zbog premnogih posve istih postupaka, posve istoga načina ostvarenja posve istih ciljeva - mora se, napokon, i Miloševićevo dijete nazvati pravim imenom: n a c i z m o m.

Počelo je sa strankom koja je na sebe preuzela zadaću prosvjećivanja vlastitoga naroda i borbe protiv tobožnjeg poniženja što ga je taj narod navodno doživio u nedavnoj prošlosti. Hitler se pozivao na Verailles, Milošević na ustav iz 1974. i "Titove administrative" granice među republikama.

Zatim oba nacistička vladara ukidaju, zabranjuju i protjeruju sve vjere osim one jedne, vjere Herrenvolka, naroda gospodara. U Hitlerovoj izvedbi uskrsnute je srednjevjekovna mitologija, u Miloševićevoj pravoslavlje maše krilima anđela zla.

Pod okriljem stranke-vojske napisan je i tekst, koji ima preuzeti mjesto Svetog pisma. Taj spis proglašava svoj narod izabranim, prepravljajući biblijski izvornik, i vodi ga prema jedinomu shvatljivom cilju - prema mjestu gospodara nad većim ili manjim zalogaem svijeta. Hitler je sam napisao Knjigu. Miloševiću je čak skupina od nekoliko akademičkih glava bila potrebna za memorandumsku knjižicu. Ipak proizveli su samo jedan bijedan prijepis "Mein Kampf".

Zatim su mnogim šovinističkim postupcima u svakidašnjemu životu svi manjinski stanovnici posvećene zemlje jasno stavljeni na "pravo mjesto" diskriminiranih građana. U Njemačkoj su tako postupili sa Slavenima, a bez ikakva prava na život ostali su ljudi tamne puti ili židovskog podrijetla. U Srbiji, pak, "u red su dovedeni" manje-više svi nesrpski stanovnici, a pendreci i umorstva bili su isprva namijenjeni tek Albancima.

Hitler je jedinu mogućnost ljudskoga i političkoga opstanka imao u ratu. I Miloševićev je opstanak posve nemoguć bez rata. Hitler se, s pomno pripremljenom ratnom i vojnom industrijom, s proučenim strateškim nacrtima, s čvrsto postavljenom organizacijom vlasti u zemlji, prvi put oprezno odvažio na osvajanje tuđega tla pripajanjem Austrije. Milošević je iskušao popustljivost svjetskih promatrača - pokorivši Kosovo. Shvativši kako nož uspješno prolazi kroz meko tkivo, i Hitler i Milošević krenuli su punim zaletom.

Hitler se poslužio njemačkim manjinama u planini češkoj, sudetskoj krajini. Lažima o ugroženosti te manjine, pa o strašnim progonima kojima Nijemce izlaže češka vlast, Hitler je priskrbio izgovor, još jednom oslušnuo bilo Europe i - napao. Milošević, uvjeren u uspješnost sudetskoga recepta, nije se potrudio promijeniti ni pojedinost u priči. Sve je preslikao, uključujući i riječi u govoru što ga je Hitler održao prije napada na Češku. Takav isti, Milošević je održao na Gazimestanu.

Srbija je i zemlje koncentracionih logora. Dok se nisu razmjenom vratili hrvatski zatočenici tih logora, nadali smo se kako sve ipak neće biti tako strašno i tako crno. Nismo se usuđivali pomisliti a kamoli provjeravati kako su u Srbiji stvoreni pravi koncentracioni logori kojima je svrha ponižavanje, iscrpljivanje i uništavanje zatočenih ljudi.

U te su logore poneki odvedeni pojedinačno, ali većina je onamo prispjela u golemim skupinama, nakon takozvanih

evakuacija Vukovara, sela u njegovoj okolici ili, pak, nakon zarobljavanja postrojba hrvatske vojske.

U Hrvatskoj je zabilježeno oko sedam tisuća zarobljenih i nestalih, od čega samo iz Vukovara pet tisuća. Od Iloka do Vukovara sva su sela ispražnjena. Pod tvrdnjom "evakuacije iz opasne zone ratnih dejstava" ljudi, civili, nakon jamstva danoga u prisutnosti izaslanstva Međunarodnoga Crvenoga križa kako će biti odvedeni u Đakovo, poslije pada Vukovara masovno su odvedeni u logore po Srbiji. Nadajući se pravoј evakuaciji, bili su ponijeli čak i štogod osobnih stvari i novca. Sve su im vrijednosti po putu srpski vojnici jednostavno oteli.

Tehnika odvođenja u logor posve je jednaka onoj nacističkoј. Pri ulasku u autobuse razdvajani su prvo Hrvati od Srba. Ovi posljednji mogli su poći kamo su htjeli. U skupinama Hrvata odvajani su, muškarci od žena i djece. Takva tužna povorka prolazila bi k tomu i pokraj prokazivača, dojučerašnjih susjeda Srba, koji bi prstom upirali u one što ih valja iz povorke izdvojiti i odvesti u mrak. U logore su odvlačeni svi, bez razlike, - stari, mladi, ranjeni, djeca.

Čak i oni koji su po svom razdvajalnju, naposljetku upućeni prema hrvatskoј strani, proveli su nekoliko dana u "sabiinom centrima" u posve neljudskim uvjetima.

Tristotinjak ljudi ubijeno je, međutim, poslije pada, još u samomu gradu. Među njima gotovo svi Albanci, što su se ondje zatekli. Sve se to zbivalo na bivšem skladištu "Veleprometa" i gotovo da nema svjedoka. Prokazivača, pokrivenoga kukuljicom ipak su prepoznali bivši sugrađani, ali onima u koje je upro prstom izgubio se svaki trag iza skladišta.

Oni što su dospjeli do logora, premlaćivani su svaki dan. Ljude tuku neprestano, do smrti. Neke tuku naizmjenice i po danu i po noći. Najviše i najrevnije, na zatočenicima se izivljavaju rezervisti, dobrovoljci, teritorijalci - kako li im sve nije ime. Posve je neizvjesna sudbina onih koje se zarobili četnici. Zatočenici moraju batine podnisiiti pognute glave, moraju pjevati srpske pjesme. Starijim ljudima, srčanim ili inim bolesnicima oduzimaju po putu vlastite lijekove što su ih oni ponijeli sa sobom u "evakuaciju".

Po logorima su osim Hrvata još i svi Rusini, Ukrajinci, Slovaci i Mađžari.

Strana 7

Međunarodni Crveni Križ šalje svoje ljudi koji bi u logorima trebali popisati sve zatočenike. No, srpski čuvari, prije dolaska popisivača, iz prostorija i baraka u kojima su logoraši, odvajaju cijele skupine ljudi, odvode ih i skrivaju, te mnogi od njih još ni danas nisu popisali i ne zna se u kojemu su logoru zatočeni.

Iz iskaza civila N.N. zarobljenoga u Vukovaru, doznajemo ovo: uhvaćen je u skloništu s još stotinjak ljudi - žena, djece, staraca. Prevezen je u "Velepromet" skladište gdje su ga odvojili od obitelji. Oduzeli su mu novac, dokumente i odjeću. U prostoriju, u koju je bio odveden, slobodno su ulazili četnici, odvodili ljude i tukli ih, prisiljavali ljubiti kokardu, prijetili im klanjem ili strijeljanjem. Utovareni su zatim u kamione i odvedeni u Srijemsku Mitrovicu, pa prebačeni u autobus, u koji su opet ulazili četnici, tukli ih, tjerali pjevati četničke pjesme.

Odvedeni su u logor Stajićevo gdje su ih dočekali vojni policajci i vojska, te ih na ulazu u staje, u koje će biti smješteni, tukli palicama. U tim su stajama morali prvo sjedjeti četiri sata na hladnome betonu, pognute glave i s rukama na leđima. Tu su poslije i spavali na betonu, po dvojica pod istim pokrivačem.

Oko njih trčali su miševi, u zgradi je temperatura bila plus dva stupnja, vani i minus petnaest. Svake večer izvodili bi ih van i ondje ih posve prebili. Mnogi još imaju teške ozljede od tih batina.

Drugi pripovijeda ovo: prve noći po dolasku skinuli su im svu odjeću i oduzeli je. Tukli su ih palicama i debelom telefonskom žicom. Udarali su ih kundakom puške u prsa i u trbuh, prijeteci naglas kako će im izbiti pluća. Kao odjeću dobili su zatim stare prašnjave i prljave jugoslavenske uniforme. Prva tri dana i tri noći nisu spavali. Na ispitivanje su ih vodili noću, udarajući ih po putu palicama. Polijevali bi ih vodom i opet tukli.

Logoraši, kojima se ne usuđujemo navesti čak ni inicijale kako ne bismo izložili pogibelji njihove rođake, govore o logoru Begejci što ga je morala sama izgraditi prva skupina dovedenih logoraša. Smješten je u staji. Baraka, što je cijeli dan zaključana, ima tek toliko mjesta da ljudi moraju spavati na boku, kako bi svi stali. Žene i muškarci i djeca prolaze u tom logoru posve isti postupak.

Svakoga dana tuku ih toliko, te su svi posve modri, slomljenih rebra, poprskani krvlju, podlivenih očiju. K tomu, neki još i nezacjeljenih, zagojenih rana od granata. Spavaju na betonu na nešto malo slame, šatorskom krilu, s jednim pokrivačem. U dva i pol mjeseca imali su dvaput nešto što se naziva kupanjem. Dok je bilo toplo mogli su se barem umiti na dvorištu, na dvorišnoj slavini. No, sad je i to smrznuto. Baraka se zaključava, izlazići mogu samo na jelo. Ujutro dijele jedan topljeni sir načetvero, u podne piju neku vodicu po kojoj pluta poneko zrno graška ili graha, za večeru limenku paštete, opet podijeljenu na četiri dijela. Logor Begejci okružen je dvostrukim redom boljikave žice, što ga čuvaju stražari i psi. Četvoricu su logoraša ti psi već izgrizli po nogama.

Toliko ranjenika i bolesnika, njih nekoliko stotina, ima liječničku njegu u jednoj jedinoj vojnoj liječnici, koja u tjedan dana stigne "primiti petnaest pacijenata". Kao lijek za sve - a i to je klasični dio priče - daje im ugalvnom aspirine.

Iz svakog podatka vidljivo je kako je riječ o logorima smrti. Milošević se i u tome ugledao u Hitlera. Ipak, logori smrti nikad nisu ispunili svrhu zbog koje su smišljeni.

Moramo se još upitati kako je moguće da izaslanstvo Međunarodnog Crvenoga križa, vidjevši sve te strašne uvjete, vidjevši kako su zatočeni i ljudi od sedamdeset godina i više, ranjenici, duševni bolesnici, maloljetna djeca - na sve to još nije ničim i nikako reagiralo. Kako je moguće te je Crveni križ, ta čovjekoljubiva ustanova, mirno dopustio rađanje

koncencracionih logora u "novomu mirnom svjetskom poretku"?

Pa ipak, tko počne poput Hitlera, tako će i svršiti. Onako kako se to zbilo u Nürnbergu, tako će u Vukovaru hrvatski sud suditi srpskim zlikovcima. Opetovani će zaključak biti "Nikad više!"

Maja Freundlich, Hrvatski tjednik 23.12.1991

Vukovar 1991. god. - pred očima svijeta!

REKLI SU.....

Bora Dragašević, Radio stanica Ravna gora, 3. siječnja 1999. god. *Kratak komentar: Pred kraj ove godine kao i ranijih godina razmišljamo o sebi, o porodici, o srpskoj zajednici, o srpstvu, razmišljamo o zavičaju iz koga potičemo, mislim u svezi za rodbinu, detinjstvo i za mladost.*

Kad pomislimo ili razmišljamo šta se sve događa sa nama Srbima ne samo ove prošle godine 1998. već i za poslednju deceniju zgrozimo se. Znamo da smo dobar narod, i da nikada nismo činili zlo ni sugrađanima ni susedima. Ipak, skoro ceo svet dobije utisak da su Srbi zloban i osvetoljubiv narod.

Svetska zajednica naravno pod pritiskom velikih sila kroz svoju štampu bezrazložno blati srpsko ime. Zbog svega toga došlo je do raspada Jugoslavije, zbog toga došlo je do rata s Hrvatima i Muslimanima, zbog toga su sankcije protiv Srbije koje sprečavaju ekonomski razvoj u državi, dok preporod sprečavaju vlasti komunističkoga korena. Ako bi hteli najdobronamernije da nabrojimo dobre koje su se dogodile nama Srbima za poslednjih 50 godina a posebno zadnje decenije, moglo bi reći ne daj Bože da se ikada ponovi.

Pred srpskim narodom je težak zadatak: oslobođenje, ujedinjenje, duhovni preporod i državno-ekonomska obnova. Sve je moguće ostvariti dobrom voljom naroda. Otklanjanje komunizma i sankcija, dva su velika zla. Jedno dolazi s istoka, a drugo sa zapada. A od Srba treba da dođe odlučnost, ustrajnost, i samopouzdanje. Nova godina ako samo brojimo dane ne znači ništa, ali ako stavimo sebi u zadatak i cilj da nešto ostvarimo, desit će se. Bez odluke nema ni početka, bez truda nema ni uspeha.

Srećna Nova godina!

HRVATSKI JEZIK

Nakon deset godina rada, Katedra za hrvatski jezik na Sveučilištu u Waterloo, Ontario, Kanada, na pragu stagnacije, ipak je prebrodila krizu. Štoviše, nakon razgovora pomoćnika hrvatskog ministra znanosti i tehnologije dr. Radovana Fuchsa i voditelja Katedre dr. Vinka Grubišića s čelnicima tog sveučilišta, prerasla je u Centar za hrvatske studije, a hrvatsko Ministarstvo znanosti, uz financijsku pomoć od 60.000 kanadskih dolara, obećalo je i veću pomoć u literaturu i opremi.

Time se pomalo ostvaruje plan našega Ministarstva o stvaranju mreže hrvatskih studija u svijetu. Prvi centar za izučavanje hrvatskog jezika osnovan je u Australiji u Sidneyu na poznatom Sveučilištu MacQuarie. Ovo je drugi, a započelo je osnivanje još jednog takvog centra u Čile.. Jedan ugledan kanadski magazin Sveučilište u Waterloo je proglasio najinovativnijim sveučilištem za budućnost - po svemu sudeći zbog dobrog studija kompjutorskih znanosti, a računarstvo je jedan od kanadskih prioriteta u sljedećem razdoblju - dok ga već petu godinu proglašava i prvim u reputaciji u područjima kojima se bavi. Ono ove godine slavi 40 obljetnicu, a Hrvatski studij smješten je u Odsjek germanistike i slavenskih jezika. Dr. Brian Hendley, dekan Umjetničkoga fakulteta kojega je dio taj odsjek, ističe da je to najveći fakultet s mnogobrojnim smjerovima, da u sklopu razvijene međunarodne suradnje mnogi studenti dolaze na to sveučilište studirati, magistrirati ili doktorirati jezike koji se govore u njihovim domovima.

Dekan se nada da će suradnja biti dobra i sa Zagrebačkim sveučilištem. Obje strane kao prioritete ističu slično: da studenti iz Kanade (uglavnom su to Hrvati porijeklom, ukupno ih je sada na Hrvatskom studiju 42 redovitih) idu u Hrvatsku učiti hrvatski jezik te da naši studenti na Sveučilištu Waterloo dolaze usavršiti se iz

Detalj iz Gornjeg grada, ugao Opatičke ulice, Zagreb

Jedna (nevažna) obavijest

*S kiselim smješkom, smežurana lica,
ne baš prevesela srca,
svima javljam, bez vica
da sam neki dan zakoračio u šezdeset petu,
te sam u zadnje vrijeme primjetio oko sebe
sljedeće promjene na moju štetu:*

- Sve je mnogo dalje nego što je bilo. Dva put je dalje do ugla i još su dodali brijeg;
- Ne trčim više za autobusom - ode ranije nego je običavao;
- Izgleda mi, prave stepenice strmiye nego nekada;
- i primjećujem da tiskaju puno manja slova u novinama;
- Nema više smisla pitati bilo koga da čita glasnije, jer svi govore tako tiho da ih jedva čujem!
- Čak se i ljudi mijenjaju. Mnogo su mlađi onda kad sam ja bio u njihovim godinama. U drugu ruku, ljudi mojih godina izgledaju puno stariji od mene.
- Neki dan sam na primjer, sreo kolegu iz istog razreda škole. Toliko se je postarao da me nije ni prepoznao!
- Sjetio sam se njega ovog jutra pogledavši se u ogledalo, brišući pračinu sa svoje čelenke,
- i zaista, čak ni ogledala ne prave više tako kvalitetna kao u stara dobra vremena.

računarstva ili kanadskih studija. "Za sada je Centar za izučavanje hrvatskog jezika i kulture one man show", kaže dr. Handley, "ali to je izvrstan covjek: on predaje sve kolegije na dodiplomskom studiju te vodi dopisne tečajeve. Nadamo se da će se Hrvatska katedra razvijati, posebno sada nakon desetogodišnje tradicije". Isto tako dogovoreno je da će centri hrvatskih studija u Sidneyu i Waterloo zajednički izdavati publikaciju koja će se baviti hrvatskim jezikom i kulturom.

Katedra za hrvatski jezik u Waterloo, upravo zahvaljujući svojim dopisnim tečajevima, otvorila je vrata priznavanju našeg jezika u Sjevernoj Americi, jer je po riječima dr. Vinka Grubišića, "omogućila studentima da dopisnim putem studiraju hrvatski u vrijeme kada hrvatski jezik još nije bio priznat, da završni ispit polažu na sveučilištima na kojima su bili upisani, pa je svako takvo sveučilište automatski priznavalo i hrvatski jezik. I u tome uloga Sveučilišta u Waterloo nadmašuje ulogu samo kanadskog domaćina."

Centar sada ima 12 tečajeva i hrvatski se može studirati kao potpuni studij, ali i parcijalno, književnost, jezik ili kulturu. "Studij hrvatske kulture i civilizacije, koji paralelno vodim, otvoren je svim studentima, bez obzira govore li hrvatski ili ne, i tu dolaze studenti raznih profila i rasa, a uglavnom takve kolegije upisuju uz redoviti studij kompjutorskog inženjerstva, koji je ovdje neobično popularan. Do sada sam imao oko 550 redovitih i dvjestotinjak dopisnih studenata. Nekoliko mojih bivših studenata već su objavili knjige, neki su vrhunski kompjutorski stručnjaci, a petnaestak ih se vratilo u Hrvatsku i rade većinom u novinarstvu. Naime, glavna svrha našeg studija nije samo da ljudi govore hrvatski jezik, nego da imaju na njemu i što i reći", kaže dr. Grubišić.

Blanka Jergović, Vjesnik, 7. siječnja 1999

Komentari

"Hrvatski u Kanadi"

Pod tim naslovom otiskan je članak Blanke Jergović, na stranici kulture, u dnevniku Vjesnik od 6. siječnja. Radi se o jednoj kartici teksta, čime je gđica novinarka kompenzirala troškove zrakoplovne karte Zagreb-Toronto. Pa i na toj kartici teksta napisano je više netočnosti, nego li stvarnih činjenica. Cijeli put predstavlja više bačeni novac, izgubljeno vrijeme i bačeno sjeme razdora te naopakih podataka, koji izazivaju gorčinu. Na kraju, savjetujemo gospodjici Jergović, da ako se već "ne bavi politikom" (a piše u političkom dnevniku), da barem kulturno vrati novac potrošen na putovanje.

Drago Geoheli, 8. pismo HDZ, 12.01.99

Poruka uredništva: *Ovako je reagirao gosp. Drago Geoheli na gornji članak, dok nama u HRVATSKOJ ISKRI i Vama drugima ostaje da razmišljamo kako je dotična novinarka napisala gornje riječi, ne spomenuvši ljude koji su radili i i još i danas rade na tom važnom projektu hrvatskog jezika u Waterloo-u. Najveće pitanje ipak, meni kao AMCA-šu i kao predsjednici AMCA-e, udruge koja je tako ustrajno radila na promicanju hrvatskoga jezika je kako je dotična novinarka "zaboravila" ili "propustila" spomenuti da se u Torontu, na poznatom sveučilištu, University of Toronto, predaje hrvatski jezik i književnost već drugu godinu. Netko je u ovom članku "zaboravio" i znakoviti rad našeg Kanadsko-hrvatskog kongresa, Mjesnog Odbora Toronto, a to me zaista čudi jer je Ministar Fuchs, kad je bio ovdje u Torontu imao razgovore sa čelnicima Kanadsko-hrvatskog kongresa i pomoć u svoti od \$10,000 obećana je za lektorat hrvatskog jezika na Torontskom sveučilištu. Mi svi volimo goste, a posebno goste iz domovine, jedino žao nam je kad profesionalci ne naprave svoj posao kako treba.*

Valentina

MALE VIJESTI IZ HRVATSKIH PLANINA

ŠPILJA BISERUJKA NA OTOKU KRKU

Prošle godine otvorena je za posjetitelje špilja Biserujka (Vitezić špilja) kod sela Rudine iznad uvale Slivnjaka na Krku zahvaljujući zalaganju dr. Srećka Božičevića, ali i organima lokalne uprave i samouprave. Špilja je izvanredni geološki fenomen. Nakon njezine elektrifikacije znatno je porastao interes za bogato ukrašene podzemne galerije. Svojom dužinom (110 m) i veličinom podzemnog prostora, špiljska unutrašnjost zaista oduševljava. Uređenjem i sigurnim stazama omogućeno je svim posjetiteljima razgledavanje špilje. Moguća je posjeta i razgledavanje špilje s vodičem, pa preporučamo planinarima i drugim ljubiteljima prirode da je posjete. (Hrv. Planinar, 7-8/98 st. 231)

VODIČ KROZ PRIRODNE LJEPOTE U HRVATSKOJ

Knjiga donosi opis prirodnih ljepota i znamenitosti u Hrvatskoj. Njezina je vrijednost u tomu što na jednom mjestu pruža pregled i opis svih prirodnih znamenitosti u našoj domovini. U knjizi je posebna pozornost posvećena ekološkom aspektu u opisu prirodnih ljepota. Autor knjige je urednik Ekološkog glasnika, dr. Ante Pelivan, po struci biolog.

Knjiga ima 192 stranice, preko 180 kolor snimaka, format je 20.3X14 cm, otisnuta je na lijepom papiru, a ima uistinu neobično povoljnu cijenu. Za pojedinačne kupce cijena knjige je 30,00 kn, za više od 20 komada cijena je 27,00kn, za više od 50 komada 25,00kn, a za više od 80 komada cijena je 21,00 kn. Također i za umirovljenike cijena je 21,00 kn. Knjiga se može naručiti pismeno na adresu: "Ekološki glasnik", Duga ulica, III. odvojak 8, 10412 D. Lomnica, ili na tel/fax 01/734-058 (Hrv. Planinar 7-8/98, str.233).

SUDBINA DOMA NA JANKOVCU

Dom na Jankovcu, tek što je ponovo sagrađen 1987. godine, potpuno je devastiran u Domovinskom ratu. Podigli su ga planinari Osijeka svojim radom i sredstvima koja su sami namaknuli. Umjetna jezera, brane i potoci danas su potpuno zapušteni i prijeti im propadanje. Cesta do Jankovaca je u lošem, jedva prohodnom stanju. Šume su pune porušenog drveća. Obnova i uređenje svega toga pada pod odgovornost mnogih ustanova (Vodoprivreda, Hrvatske šume, Hrvatske ceste, Elektroprivreda) s područja Virovitičko-podravске Županije. Općina Orahovica, te Hrvatskog planinarskog saveza kao i udruge svih planinara Hrvatske. Kao najpovoljniju mogućnost vidimo da dom u cjelini ili kao dio iznajmimo pojedincu ili poduzeću koje će naći interesa da uloži sredstva za obnovu i da u njemu obavlja ugostiteljsku djelatnost na komercijalnoj osnovi za potrebe planinara, izletnika i športaša. HPD "Bršljan - Jankovac" iz Osijeka moli sve zainteresirane za savjet, potporu i pomoć, kako bi dom na Jankovcu i njegov okoliš, jedan od najljepših predjela Slavonije, priveli svrsi kojom bi bili zadovoljni svi pposjetioći. (Hrv. Planinar, 7-8, 98, str.237-238)

VRGANJ REKORDER,

Da Velebit nema samo runoliste, Sibereje, Degenije i druge znane florističke primjerke spominjane u svim vodičima i priručnicima,

Strana 20

uvjerili smo se jesenas. Za to se pobrinula Biba, članica radne skupine Hrvatskog Planinarskog Saveza na uređenju doma na Zavižanu. Iskoristila je trenutak slobodnog i lijepog vremena i ubrala vrganj težine dva kilograma manje pet dekagrama (izvagano u domu na Zavižanu). Za utjehu zakonodavcima, zaštitarima prirode i šumarima, vrganj nije završio na tržnici ili u privatnom hladnjaku, već je skuhan u dvadesetlitarском loncu, kao dobrodošlica promrzlim i pokislim samoborskim planinarima. Jedino me brine što za to nije plaćen PDV. (Hrv. Planinar 11-12/98, str. 349-350)

KESTENIJADA NA BILOGORI

Već se šestu godinu početkom listopada na koprivničkoj strani Bilogore održavaju susreti planinara pod nazivom "Kestenijada na Bilogori". U početku je to bila tek manja akcija planinara HPD "Bilogora" iz Bjelovara i HPD "Pevec" iz Koprivnice, a posljednjih je godina prerasla u poveći susret prijateljskih društava. Tako se ove godine skupilo dvjestotinjak planinara iz desetak društava, ne računajući domaćine. Osim iz blizine, došli su prijatelji iz Osijeka, pa čak i iz Gospića. Domaćini su sve gostoljubivo dočekali i izvanredno zabavili i ugostili. Za tu je prigodu bila upriličena mala izložba desetine vrsta gljiva s nazivima i jestivošću. Važno je što su se na toj izložbi mogle vidjeti i gljive "jestive samo jedanput". Osim veselih elemenata, ovaj je susret imao i jedan vrlo ozbiljan: položen je vijenac kraj kapelice poginulim braniteljima iz Županije koprivničko-križevačke. Planinari su prošetali pitomom Bilogorom i svatko je mogao pronaći nešto gljiva i kestena. Domaćini su za uzvanike pekli već ubrane kestene, a šumom su se orile njihove lijepe podravske pjesme. Sunčano i toplo vrijeme pridonijelo je dobrom ugođaju. Nalazili su se stari i novi prijatelji i dogovarale slijedeće akcije. Kasnije su se, s malo tuge, morali rastati. Naredne će ih godine lijepa Bilogora opet primiti u svoj naručaj.

Zvonimir Čamilović, Hrv. Planinar, 11-12, 1998 st. 348

LUBENOVAČKI SUTONI

Višnja Piljek, Zagreb

Kad se u suton u zlatne strune nebeske harfe provuku kroz krošnje tvojih smreka i one jedva čujno zatrepere, mir razmeđa svjetlosti i tame razlije se tvojim rubovima, a vrijeme zastane. Kraljica dana predale žezlo vlasti kraljici noći i pri tom činu sve utihne, osluškuje i čeka. Još jedna mijena teče, umorni će uskoro snivati, oni drugi se bude i sve opet lagano ulazi u harmoniju. Vrhovima okolnih kukova gmiže pjena sunčanog rumenila i prelijeva se preko oboda šuma gdje tone u njihovu sve gušću tamu i gubi se u carstvu sjena. Među deblima drevnih stabala provlači se sumrak i liježe na prošlogodišnje suho lišće i iglice, odmarajući se na panjevima obraslim sočnom mahovinom i polako se ljulja na vrhovima nježnog grmlja. Livadom se počinju vući vlažne trake prozime sumaglice zamućujući pogled na već usnule trave i prebirući svojim eteričnim prstima rubovima šuma, nastojeći se oduprijeti večernjem lahoru. U tanane paukove mreže uvlači se srebrni sjaj mjesečine i počinje rastakati tamu koja je do maločas bila tako gusta, zvukovi više nisu prigušeni i kraljica noći sada vlada u svojoj halji osutoj zvijezdama, sa svojim kosama što se provlače tvojim šumama, sa svojom tajanstvenom svitom koja započinje pohod tvojim stazama i čini ove sutone i večeri tako čarobnima. (Hrv. Planinar, 7-8, 98, str. 204)

U VUKOVARU NAPOKON I BLAGDANSKI UGOĐAJ

Od paljenja prve adventske svijeće u vukovarskom se Gradskom muzeju proslavljalo cijelo adventsko i božićno vrijeme, a svakoga tjedna priredba je imala obilježje sveca - sv. Barbare, sv. Nikole, sv. Lucije i Božića. Tako su Vukovarci povratnici u svom porušenom gradu - heroju prvi put nakon sedam godina progonstva osjetili onu ugodnu, svečanu atmosferu blagdana i slavlja, a to su im zajednički organizirali Gradski muzej Vukovara i gostujući Etnografski muzej iz Zagreba. O tim priredbama razgovarali smo s Ružicom Marić, ravnateljicom Gradskog muzeja Vukovara, koja nam je kazala:

- Cijela je adventska slavljenička priča vezana uz izložbu Etnografskog muzeja "Svim na zemlji mir, veselje" kojom se željelo predstaviti božićne običaje iz cijele Hrvatske, a kroz četiri adventska tjedna i Božić. Autor izložbe je Josip Barlek, kustos Etnografskog muzeja. Između tih programa održavale su se i glazbeno - poetske večeri te koncerti pod naslovom "Golubice, tu smo", u sklopu kojih su nastupili pijanistica Vlasta Đura, pjesnik i esejist Joja Ricov, Tamburaški orkestar HRTa (gostovanje u organizaciji Drugog programa Hrvatskoga radija), te Komorni orkestar iz Mostara. Predstavljen je i Zbornik posvećen obilježavanju 250. godišnjice Srijemske županije, a uz gostovanje Francuskog instituta za kulturu iz Zagreba francuski veleposlanik u Hrvatskoj otvorio je izložbu poznatoga francuskog fotografa Philippa Gerarda.

OSJEĆAJ PRIPADNOSTI

Prema riječima Ružice Marić, "zamisao je bila da u Vukovaru povratnici kroz te kulturne programe ipak osjete atmosferu doma, obitelji, pripadnosti sredini. Potrebno je kazati da se obnavlja dostojanstvo života onih koji trenutno žive u Vukovaru još odvojeno od svojih porodica. Oko dvorca Eltz, koji su izuzetno osvijetlili i okitili umjetnici Dubravko Adamović i Ante Krešić, odvijala se sva čarolija božićnog ugođaja titravim svjetlima baklji i žaruljica. Na podu mramorne dvorane, koja je još ogoljena i razorena, postavljena je slama, a u sredini je veliki adventski vijenac sa četiri svijeće i sa svom simbolikom Slavonije, od žita, voća, bršljana, komušine... Tu su i dva okićena bora, tako da je svaki posjetilac bivao zatečen snagom vlastitih emocija kad je stupio u mramornu dvoranu i osjetio ovu svečanu atmosferu" - komentira Ružica Marić.

"Upravo se tu oslikava sva simbolika siromaštva štalice i snaga tek rođenog života u treptaju svijeće. U tom blagdanskom ozačju kroz te izložbe i događaje Muzej je posjetilo i niz delegacija i gostiju grada koji su u mramornoj dvorani zapalili svijeću i upisali se u knjigu posjetilaca. U predstavljanju tradicijskih božićnih i adventskih programa nastupio je KUD "Sesvećice" iz Podravske Sesveta koji je Vukovarcima kao poseban simbol darovao i dvije bijele golubice izradene od papira na starinski način. Posebnu cjelinu umjetničkih ukrasa čine božićne jaslice i borovi izrađeni od prirodnih ekoloških materijala sestre Samuele Premužić. Uz blagdan sv. Nikole darove za oko 400 djece povratnika podijelili su koprivnička Podravka i Crveni križ Vukovara.

OKIĆENI DVORAC

Uz blagdan sv. Lucije slijedio je cijeli prikaz običaja gdje je cijeli dvorac Eltz bio okićen bundevama s izrezanim likovima. Darivanje kruha i tradicijskog nakita za bor s ružicama od papira, koje je izradila Magdalena Radočaj, bilo je popraćeno božićnim pjesmama koje je izveo KUD iz Žumberka. Žumberčani su donijeli nekoliko nošnji više, koje su odjenuli i mali Vukovarci. Među pojedincima koji su

sudjelovali u ovom blagdanskom programu, kaže Ružica Marić, u Vukovaru je bio i glumac Vanja Drach, koji je proslavio 40. obljetnicu svoga rada u organizaciji Festivala glumaca iz Vinkovaca, uz nastup klape "Lipa".

O tome kako se aktiviranjem kulturnoga života u Vukovaru ob-navlja i duhovno zajedništvo povratnika, ravnateljica Marić kaže: - Gradski muzej Vukovara nakon otvaranja u svibnju 1998. godine uz svaki svoj program stavlja sve više prostora u funkciju. Tako su i božićne svečanosti bile prilika da se programi rade ne samo u baroknoj dvorani već da se aktivira cijeli ambijent dvorca.

Kapela Gospe od Hrasta, Priljevo

Nastavljena je i suradnja s Ministarstvom kulture RH, čiji je ministar za umjetničku zbirku Muzeja Vukovara u progonstvu u suradnji s Francuzima između ostalog prikupio i slike francuskih umjetnika Jeana Messagiera i Pierra Saint - Paula. Posebno je vrijedna suradnja s hrvatskim likovnim umjetnicima, a ne treba zaboraviti da je u tom organiziranju kompleksnoga događaja potrebna i pomoć drugih - u Vukovaru često nestaje struje tako da se i Elektra svojim stalnim intervencijama angažirala na osi-guravanju svjetla, uvođenju privremenih instalacija i postavljanju svijetlećih ukrasa po zgradi dvorca Eltz, jer ne treba zaboraviti da je cijeli grad osvijetljen s tek trećinom ulične rasvjete.

Dorotea Jendrić, Večernji list, 2. 1. 1999., str. 31. (HIC Vijesti)

Služite se našim pokroviteljima:

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Kanađani očekivali “invaziju” - civila ?!

Prvi put od početka svog mandata u BiH, kanadski pripadnici SFOR-a su prešli hrvatsko-bosansku granicu kod Strmice i zatražili isprave od putnika u osobnim vozilima, zapisujući im podatke, navodno zbog dojave o kretanju postrojbi Hrvatske vojske prema granici pa su očito očekivali da će do “invazije” doći u automobilima i civilnoj odjeći.

Dva oklopna transportera kanadskog bataljuna Sfor-a, stacioniranog u Drvaru, neočekivano su se u srijedu rano u jutro oko četiri sata pojavila na graničnom prijelazu Strmica između Hrvatske i BiH.

Nekoliko sati kasnije, oko 200 metara dalje na bosanskoj strani pojavila su se još četiri SFOR-ova transportera, koja su se međutim ubrzo vratila u pravcu BiH. Nenajavljeni dolazak kanadskih pripadnika SFOR-a iznenadio je carinike i policajce, jer ništa slično dosad se na graničnom prijelazu Strmica nije dogodilo, a pogotovo je indikativno što Kanađani ovaj postupak ničim nisu obrazložili. Naime, iako imaju mandat u BiH, a ne i u Hrvatskoj, svoje su transportere parkirali unutar hrvatskog teritorija.

Naoružani SFOR-ovi vojnici, od kojih nismo uspjeli izvući ni riječi, osim pokreta ruku da se udaljimo od transportera, od ranih su jutarnjih sati počeli zaustavljati sva vozila koja iz Republike Hrvatske prelaze granicu prema Bosni i Hercegovini, pregledavati im osobne dokumente i zapisivati imena i prezimena putnika, te brojeve njihovih osobnih iskaznica i putnica. Putnike koji su prolazili u suprotnome smjeru, međutim, nisu evidentirali.

Iako službenu informaciju o razlogu dolaska SFOR-a nismo ni od koga uspjeli dobiti, sve upućuje da je razlog pojačanog nadzora hrvatsko-bosanske granice najnovija zategnutost oko graničnoga područja kod Martin Broda. Nakon protjerivanja hrvatskih policajaca iz toga mjesta. SFOR-ovci su navodno došli provjeravati dojave o prijelazu pripadnika Hrvatske vojske u BiH i na područje Martin Broda. S obzirom na kontrolu automobila, “invazija” HV-a kanadski vojnici očito su očekivali u osobnim vozilima i civilnoj odjeći.

Otkako je otvoren granični prijelaz u Strmici pripadnici kanadskoga bataljuna često su dolazili u blizinu granice u rutinski obilazak, ali nikad nisu došli na samu granicu, pogotovo nisu prelazili na hrvatsku stranu, a o traženju isprava od putnika nije bilo ni spomena.

Ovaj su čin mnogi shvatili kao provokaciju, a oklopna vozila SFOR-a na graničnome prijelazu s naoružanim vojnicima na cesti, krajnje su neugodna slika brojnim vozačima koji su krenuli preko granice u kratki predblagdanski šoping. Nazočnost SFOR-ovaca na granici mnoge je natjerala da se predomisle i vrate prema Kninu, a među njima ugledali smo i vozila češke registracije.

Još malo o krizi u Martin Brodu:

GRIJESI I AMBICIJE: Različiti diplomatski izvori navode kako u ovoj priči nitko nije nevin. Točna je, naime informacija da je Hrvatska strana uporno odbijala propustiti izbjeglice svojim kućama, a mnogi izvori navode kako je Hrvatska zaista obećavala da će policijske postrojbe povući iz Martin Broda. Hrvatska strana međutim u srijedu nije smatrala potrebnim potvrditi je li visokom povjereniku obećala povlačenje iz Martin Broda kako to tvrdi Westendorp ured. S druge strane, čak i inozemni diplomatski krugovi drže da je Westendorp prenaglio u prvoj reakciji, pa su ostali potezi uvjetovani “spašavanjem obraza”. Nije naime nikakva tajna da se Westendorp želi vidjeti na mjestu Hansa van den Broeka, šefa Europske komisije za odnose sa zemljama istočne Europe. Pokazivanje inicijative stoga mu je od velike važnosti.

Slobodna Dalmacija 27.12.98

Naoružani pripadnici SFOR-a kod graničnog prijelaza

Dokad će pripadnici SFOR-a ostati u Strmici i kontrolirati promet, nema još nikakvih saznanja, a prema situaciji koju smo ondje zatekli, čini se da će Božić dočekati nepozvani u Hrvatskoj. Naglasimo da ipak nije došlo ni do kakvih incidenata, a hrvatski i bosanski policajci i carinici, uz budno SFOR-ovo oko, redovito obavljaju svoje poslove na granici.

Slobodna Dalmacija, 27.12/98 str. 3
Piše: Ž. Juras; Snimila:Ž. Mraković

BOSNA PRELAZI UNU?!
-Westendorp nas je informirao da je već ranije odredio granicu Hrvatske i BiH koja će vrijediti sve do konačnog dogovora obiju strana. Do svršetka pregovora oko definitivnog određivanja granične crte, Westendorp nas je informirao da je Martin Brod u Bosni i Hercegovini pa je tim slijedom od nas zatražio osiguranje tog prostora - izjavio je za “Slobodnu Dalmaciju” zapovjednik Chamerlain dodajući kako je i područje preko Une, po Westendorpu, dio Bosne i Hercegovine!?

Slobodna Dalmacija, 27.12/98 str.3

Vraćate li se u Hrvatsku:

Starijim osobama koje se žele vratiti u Hrvatsku i živjeti na našem lijepom Jadranu nudimo apartment, odnosno kuću u Lovranu u Istri na korištenje. Kuća s parkiralištem je u samom centru grada, prekrasan pogled na more, a plaža je udaljeno samo 150 metara od kuće. Za ostale pojedinosti nazovite telefonski broj (905) 664-1003 i pitajte za Frenka.

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

DORA MARKOVIĆ - PICASSOVA HRVATSKA INSPIRACIJA

Henriette Theodora Marković, poznatija kao Dora Maar, ušla je u francusku povijest umjetnosti kao najvažnija Picassova partnerica - životna i umjetnička. Dora se rodila u francuskoj pokrajini Clamart, ali je odrasla u Argentini, gdje je živio njezin otac, hrvatski doseljenik, dok joj je majka bila Francuskinja. Nijednoga njezina biografa nije zanimalo hrvatsko podrijetlo njezinog oca, pa se njezino prezime Maar tumačilo kao inačica hrvatskog prezimena Maričić. No, francuska publicistika danas tu osobu predstavlja kao iseljeničko dijete po imenu Theodora Marković.

Burna i strastvena veza Dore Maar i Pabla Picassa trajala je sedam godina, a upoznali su se 1936. godine u pariskom Cafe des Deux Magots, poznatom okupljalištu umjetnika i intelektualaca.

Dora se družila s Picassom za vrijeme njegove najplodnije i najcjenjenije faze. Nekoliko tjedana nakon što je upoznao Doru Maar, Picasso je završio svoje remek djelo Guernicu. Dora mu je služila kao jedan od modela za seriju ulja na platnu pod nazivom Rasplakane žene. Picasso je, prisjećajući se te strastvene veze, rekao da “je nikako nisam mogao zamišljati, nego li rasplakanu”.

Oni koji su je susreli nakon 1945. godine, kada ju je Picasso napustio, bijesni su kad je vide poistovjećenu s tom plačljivom ulogom, braneci uspomene jamačno žalosne, ali i te kako ponosne i obazrive žene. Picassu je upravo njezino poprsje bilo najdraže, naspram svih ostalih muza ili modela koje je imao u svojoj blizini kad je, slaveći uspomenu svoga prijatelja Guillaumea Appollinarea, oblikovao skulpturu koja od 1939. godine krase vrt na Saint - Germain - des - Presu.

Nakon razlaza s Picassom, Dora je od njega dobila brojne slike, crteze, nakit i razne sitnice koje je slikar napravio za vrijeme njihove veze. Sve te predmete Dora je ljubomorno čuvala više od 50 godina u svom pariskom stanu nedaleko od čuvenog Cafe des Deux Magotsa. Samo rijetki sretnici su mogli vidjeti tu potpuno nepoznatu i iznimno vrijednu kolekciju Picassovih djela.

Dora Maar je 16. srpnja 1997. u dobi od 90 godina preminula u Parizu. Djela iz njezine zbirke upravo se prodaju na aukciji u pariskom amfiteatru Maison De La Cfime, koja traje od 27. do 29. listopada, a nastaviti će se i u studenome. Do sada su na aukciji prodana umjetnička djela vrijedna 167 milijuna franaka (30 milijuna dolara). Jedan anonimni Švicarac je kupio portret Dore Maar pod nazivom La Femme qui Pleure (Žena koja plače) za 37 milijuna franaka (6,6 milijuna dolara), a Hans Berggruner, njemački kolekcionar i trgovac umjetninama, za platno Dora sa zelenim noktima platio 23 milijuna franaka (4,1 milijuna dolara). Iznimno visoke cijene postigli su i Picassovi crteži, nakit i razne sitnice.

Čitava aukcija je pod vrlo strogim državnim nadzorom, pa su angažirane i službe koje tragaju za živućom rodbinom Dore Maar. Rodbina bi imala pravo na postotak od prodajne cijene umjetnina koji varira od 15 do 40 posto. Picassova fondacija ostvaruje pravo na tri posto novca od prodanih umjetnina, no potencijalnoj rodbini preostaje još pozamašna svota. Lozu Dore Maar su istraživali povjesničari i pravnici, proučavajući arhive. Prateći majčino rodoslovlje, potraga se proširila preko Australije, Argentine, Južne Afrike i Francuske. Nakon dugotrajne potrage, otkrivene su dvije starije žene, koje bi mogle biti u srodstvu s Dorom Maar te bi mogle pretendirati na postotak od aukcijski prodanih djela.

Jedna žena živi u Francuskoj, dok je druga Hrvatica i zna se pouzdano da prebiva u Hrvatskoj. Ni jedna od tih dviju osoba ne poriče rodbinsku vezu s Dorom Maar, ali obje ističu da Doru nisu nikada vidjele niti upoznale. Činjenice upućuju na to da će biti još mnogo posla glede dodjele provizije na prodana djela Pabla Picassa. No, za Hrvatsku je najvažnije što je spektakularna aukcija još nevidenih djela čuvenog španjolskog slikara iznijela na vidjelo hrvatsko podrijetlo žene koja je živjela s genijem za njegove najplodnije i najkvalitetnije faze rada.

Goran Jovetić, Vjesnik, 30. 10. 1998., str. 3. (HIC Vijesti)

HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO

Dora, uza svoj portret što ga je naslikao Picasso

HRVATSKI KLASICI NA CD - ROM-u

Dok je objavljivanje književnih djela na CD-ROM-u u svijetu već sasvim uobičajena stvar, hrvatski su se korisnici računala mogli služiti tek rječnicima ili ekonomskim priručnicima na CD-ROM-ovima. Stoga je vrijedna pažnje inicijativa izdavačke kuće ALT F4 d.o.o. - Bulaja naklade da se djela hrvatske književnosti objave na CD-ROM-u pod naslovom “Klasici hrvatske književnosti - epika, romani, novele”. Na tom projektu, koji podrazumijeva digitaliziranje djela i prebacivanje na računala, u Bulaja-nakladi se radi već duže vrijeme te, iako se CD-ROM na tržištu trebao pojaviti krajem prosinca, vjerojatnije je da će ljubitelji književnosti na svojim računalima isčitavati djela nacionalne književnosti krajem siječnja.

U Bulaja-nakladi najavljuju da će se na CD-ROM-u naći sedamdesetak najvažnijih romana, epova i novela što ih je napisalo 28 klasika hrvatske književnosti. Djela će biti objavljena u integralnim verzijama, popraćena komentarima, rječnicima i pojašnjenjima manje poznatih riječi. Pored niza prednosti koje pruža digitalno izdanje književnih tekstova, kao što je jednostavno pretraživanje i ispis prema potrebi, svakako veseli i cijena od 65 kuna koliko će stajati CD-ROM Bulaja-naklade. Glavni razlog tako povoljne cijene je istek autorskih prava za objavljivanje djela. Naime, 50 godina nakon autorove smrti istječu autorska prava.

Na CD-ROM-u naći će se mahom lektirni naslovi hrvatske književnosti što je osobito zanimljivo učenicima i studentima. Ubacivanjem CD-ROM-a u računalo svi “računalno pismeni” upoznat će se s Marulićevom “Juditom”, Gundulićevim “Osmanom”, Reljkovićevim “Satirom iliti divljim čovikom”, Šenoinim “Zlatarovim zlatom”, Mažuranovićevim epom “Smrt Smail - age Čengića”, novelama Vjenceslava Novaka, Kozarčevim “Mrtvim kapitalom”, Kamovljevom “Isušenom kaljužom”, Matoševim i Šimunovićevim pripovjerkama, Begovićevom “Gigom Baričevom”, Krležinim “Povratkom Filipa Latinovicza”...

U Bulaja-nakladi pripremaju i CD-ROM izdanja koja će biti posvećena hrvatskoj drami i kazalištu te hrvatskoj poeziji. Umjesto djela iz stranih književnosti, tako će se na ekranima računala čitati naslovi hrvatskih književnika.

Barbara Matejčić, Vjesnik, 11. 01. 1999., str. 11. (HIC Vijesti)

PETAR pl. PRERADOVIĆ

Petar pl. Preradović, poznati hrvatski pjesnik, rođio se 19.ožujka 1818 godine u Grabrovnici kraj Pitomače. Osnovnu školu polazio je u Grubišnom polju i Đurđevcu. Školovanje ne nastavio u vojnoj školi u Bjelovaru, a kasnije i u vojnoj akademiji u Wiener-Neustadtu. Njegov prvi - bar se tako smatra - pjesnički rad bila je pjesma o požaru u vojnoj akademiji, i nakon velikih pohvala profesora on odlučio i dalje pisati pjesme. Godina 1832. osobito je znakovita za Preradovića: prelazi s pravoslavlja na katoličku vjeru. Nakon završene vojne akademije postavljen je za poručnika u Milanu, no prije odlaska za Milano posjetio je majku u Pitomači i na svoju veliku žalost ustanovio da je zaboravio svoj materinji jezik. U Italiji, u istoj pukovniji s Preradovićem, bilo je dosta hrvatskih časnika, a godine 1840. u istu pukovniju došao je poznati hrvatski pjesnik Ivan Kukuljević-Sakcinski. Prijateljstvo koje se razvilo između tih dvaju pjesnika odlučilo je Preradovićevom sudbinom. Na inzistiranje Kukuljevića Preradović prevodi s hrvatskog na njemački razne hrvatske pjesme, kao na pr. l. pjevanje "Osmana" Ivana Gundulića. Djelovanje Kukuljevića bilo je snažno, jer je Preradović počeo sve više odabirati hrvatske teme za svoje pjesme koje su bile objavljivane na njemačkom jeziku. Kukuljevićen utisak je bio tako snažan, da se je Preradović sve više i više osjećao "Ilirrom". Nešto kasnije bude poslan u Zadar, no na putu za Zadar sretno se u Veneziji s hrvatskim časnicima, među kojima je bio i Špiro Dimitrović-Kotoranin. On i Petar Preradović postanu bliski prijatelji, i na veliko navaljivanje Špire, Preradović obeća da će "propjevati" na hrvatskom, što i bi. Prva Preradovićeva pjesma na hrvatskom bila je "Poslanica Špiri Dimitroviću" (1843), i od tada piše na hrvatskom.U prvom broju "Zore Dalmatinske" na molbu Antuna Kuzmanića, urednika, napisao je svoju poznatu pjesmu"Zora puca, bit će dana". Ta pjesma mu je pronijela glas Hrvatskom i za tili čas postao je slavnim i poznatim po čitavome hrvatskom narodu.

ZORA PUCA, BIT’ ĆE DANA

*Polnoć prođe - što me budi
U to doba iz sna moga?
Žice same zaigrale
Na guslama djeda moga,
Zaigrale iz tihana:
Zora puca, bit će dana!
Polnoć prođe - još pokriva
Mir preblagi dol i goru,
Ali lagan vjetrić šapće
Od istoka k sinjem moru,
Šapće slatko iz tihana:*

*Zora puca - bit će dana !
Polnoć prođe - još u tmini
Nebo, zemlja jest i voda,
Ali s'jeva od istoka
Sjajna vila slavskog roda,
Glasí amo iz tihana:
Zora puca, bit će dana!
Zora puca, bit će dana!
Okreni se k zlatnom vedru,
Slavna zemljo dalmatinska:
Evo Zore u tvom njedru,
Da otkrije zakopana
Tvoga blaga - evo dana!*

Nešto kasnije, te iste godine, tiskane su pjesme "Putnik" i "Braća". Od tada pjesme piše samo na hrvatskom, a hrvatski narod smatra ga svojim prvim pjesnikom "s ovu ili onu stranu Velebita". "Zora puca, bit će dana" kasnije je otisnuta i u "Danici Ilirskoj". Od 1843. do 1847. živi u Zadru i tamo spjeva svoju poznatu pjesmu "Miruj, miruj srce moje" i "Mrtva ljubav" i mnoge druge pjesme koje je izdao u zbirci pod naslovom "Prvijenci". Godine 1946. nadporučnik Petar pl. Preradović vjenčao se s Pavicom, kćeri tribunalnog savjetnika, u Dubrovniku. Po službenoj dužnosti morao se vratiti u Italiju, gdje postaje satnikom. Na zamolbu banskog vijeća 1849. godine premješten je u bojni odsjek u Zagreb, a Ban Jelačić ga premjesti u prvi banski puk i unaprijedi ga u podnačelnika bojnog odsjeka. Radi njegove velike vojne sposobnosti premještan je s pozicije na poziciju.U siječnju godine 1854. bude naglo premješten u vrhovno zapovjedništvo vojske u Beču. Te iste godine umre mu trogodišnja kćerkica Slavica, a nakon njene smrti razboli mu se žena Pavica i umre 4. travnja 1954. Nakon smrti žene ostane dvoje male djece, i na svoju vlastitu molbu bude premješten u Glinu 1857. godine na neko vrijeme. No, nije ostao dugo u Glini: kao izrazito sposoban vojnik bio je slan u Trst, Postojnu, zatim u vojno zapovjedništvo u Temišvarima. Godine 1863. oženi se gđicom Emom Regnarovom, uzgojiteljicom svoje djece, no rat u Veroni ga odnese opet od kuće. Godine 1866. postaje pukovnik brigadir, a onda postaje generalom. Iste godine premješten je u Beč,a slijedeće godine oboli i nakon kraće bolesti umre. Pokopan je u Beču, ali su mu posmrtni ostaci godine 1879. prenešeni u Zagreb, na Mirogoj, gdje je pokopan uz najveće časti i gdje danas počiva. Spomenik nad njegovim grobom izradio je poznati hrvatski kipar Rendić. Djelo Petra pl. Preradovića je ogromno. Njegova pjesnička djela "Prvijenci", Zadar 1846; "Pjesma svjetlkomu banu, baronu

Jelačiću Bužinskomu i njegovoj supruzi Sofiji Zagreb 1850); "Nova Pjesma" (Zagreb, 1851), "Pjesnička djela" (Zagreb 1873) izdana su narodnim doprinosima, poslije više izdanja, od kojih se ističe "Matičino" izdanje iz godine 1890 "Izabrane pjesme". Njegova poznata himna "Bože živi blagoslovi" čak je i komponirana više puta. Premalo je reći za Preradovića da je bio veliki pjesnik: napisao je preko 2000 pjesama,a neke od njih postale su miljenice naroda. Neke njegove pjesme su biseri lirske poezije. Neke pjesme prevedene su na više jezika. Godine 1895. gradu Zagrebu rodoljub i pjesnik dr. Stjepan Miletić poklonio je mjeden spomenik Preradovićev koji je otkriven 23. svibnja 1895. "Braća hrvatskog Zmaja" podigoše mu spomen-ploču godine 1909. u rodnoj mu Grabrovnici

PRERADOVIĆ PL. PETAR

Mnogo bi se moglo reći o Preradovićevim pjesmama: njegove ljubavne pjesme iako nisu mnogobrojne prožete su stidljivošću, nježnošću, fino su obrađene, misaono produbljene i gotovo nedjeljive od čisto refleksivnih. Kao što je u časničkoj karijeri prošao mnoge garnizone i postigao mnogo, u književnosti je stekao glas vrlo profiliranog pjesnika, koji svakim stihom odaje kreativni napor izvornog talenta da se kao umjetnik ostvari vlastitim izrazom. Za života je objavio dvije zbirke pjesama "Prvijenci" i "Nove Pjesme". Njegove domoljubne pjesme su alegorijske, ispunjene raskajanošću izgubljenog sina ("Putnik") ili pak razigranim pohvalama jeziku (Rode o jeziku; Jezik roda moga) s puno zvučnih asonanci i aliteracija. Sve pjesme ispunio je dubokim osobnim emocijama, ali s distancom. Kao govorimo o Preradoviću, govorimo o Hrvatskoj, o poeziji, koja nas nosi u raznježeni patritozam.

Sastavila: Valentina

PISMO GRADONAČELNIKA HRVATSKE KOSTAJNICE MINISTRU GRANIĆU, 5.01.1999.

Gradonačelnik Hrvatske Kostajnice Davor Govorčinović poslao je pismo potpredsjedniku hrvatske vlade i Ministru vanjskih poslova dr. Mati Graniću. Govorčinović je u svom pismu izvijestio kako su Srbi iz Republike Srpske na staru godinu postavili policijski punkt na porušenom mostu na desnoj obali Une, na još okupiranom teritoriju Republike Hrvatske, te na njemu postavili zastavu Republike Srpske, što je izazvalo veliku ogorčenost građana Hrvatske Kostajnice. Govorčinović je zamolio dr. Granića da se hitno reagira kako bi Srbi uklonili policijski kontejner i zastavu Republike Srpske s teritorija Republike Hrvatske. Govorčinović je izvijestio ministra Granića da gradska uprava posjeduje sve katastarske i gruntovne isprave iz kojih je vidljivo da je okupirani dio grada, na kojemu se nalazi i povijesni kostajnički Stari grad Zrinskih, uvijek bio hrvatski teritorij. U pismu se navodi da su Kostajničani proteklih dana pratili događaje vezane uz rješavanje graničnog nesporazuma u Martin Brodu, da su ogorčeni načinom na koji su postupili visoki predstavnik međunarodne zajednice u BiH Carlos Westendorp i SFOR, a da glede okupiranog dijela Hrvatske Kostajnice, teritorija Republike Hrvatske, nitko nije učinio ništa. Westendorp je u tisku izjavio da je i kostajničko područje sporno, napomenuo je Govorčinović, zatraživši da Westendorp primjereno reagira u slučaju Hrvatske Kostajnice.

**Mennonite
New Life Centre of Toronto
Tečajevi Engleskog Jezika
uz pomoć kompjutera (računara)
LINC Program
(Landed Immigrants and Convention Refugees)
Besplatan dječji vrtić i prijevoz do / iz škole
STUPNJEVI 2,3 i 4
Jutarnja i popodnevna nastava
Zainteresirani se mogu prijaviti u prostorijama
“Mennonite New Life Centre”-a
1774 Queen Street East
Toronto, On M4L 1G7
(Raskrižje Queen Street East i Kingston Road)
Tel: (416) 699-4527
Ovaj oglas i program plaća
“Citizenship and Immigration Canada”**

6. siječnja 1999, Zagreb,- Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske objavilo je priopćenje u vezi s pismom što ga je gradonačelnik Hrvatske Kostajnice Davor Govorčinović uputio potpredsjedniku Vlade i ministru vanjskih poslova Republike Hrvatske dr. Mati Graniću. “Želimo naglasiti da Ministarstvo vanjskih poslova i ministar Granić osobno u potpunosti dijele nezadovoljstvo građana Hrvatske Kostajnice zbog nemogućnosti pristupa Starom gradu, koji trenutačno kontroliraju vlasti Republike Hrvatske”, piše u priopćenju. Rečeno je kako je pitanje Starog grada Kostajnice na dnevnom redu svakog razgovora s predstavnicima Republike Srpske, a na prvom sastanku Mješovitog hrvatsko-bosanskohercegovačkog povjerenstva za granična pitanja, 7. prosinca 1998. godine, hrvatska ga je strana istaknula kao jedno od najvažnijih. Republika Hrvatska čvrsto stoji pri stajalištu da se sva otvorena granična pitanja nastala raspadom bivše Jugoslavije ili agresijom na Republike Hrvatsku, a nakon Washingtonskog i Daytonskog sporazuma, moraju rješavati mirnim putem. Želimo također naglasiti da neprihvatljivo stanje na tom području nije ni u kojem pogledu bitno izmijenjeno u posljednje vrijeme, stoji na kraju priopćenja što ga je potpisao glasnogovornik Ministarstva vanjskih poslova Željko Trkanjec.

ACADEMICS REFUSED VISAS
BELGRADE, 11, 01.99, A number of leading scholars from the USA and Canada have been denied visas to visit Yugoslavia, according to the Alternative Academic Network. The Network reports that visas have been refused without explanation to a number of visiting academics including Nobel Prize winning chemist John Polanyi. The group of academics were scheduled for meeting and lectures in Belgrade yesterday and today.

HUMAN RIGHTS INCLUDE THE RIGHT TO A GRAVE

In connection with the fiftieth anniversary of the adoption of the Universal Declaration of Human Rights, the members of the Appeal Center on the Protection of the Human Rights of Detained and Missing Persons gathered in from of the "Wall of Pain" in Zagreb. At that time, they proposed that an article be added to the declaration by which "after his or her death, everyone shall have the right to a grave marked with his or her name, and the families of the deceased shall have the right to accurate information on this". Representatives of non-governmental organizations and the parliament and government supported this proposal, after which they lit a candle at the "Wall of Pain", which is made of bricks that bear the name of slain, detained and missing Croatian soldiers and civilians.

Once the mass graves in Eastern Slavonia, especially in Vukovar, were exhumed, the earthly remains of hundreds of persons registered as missing were buried with due dignity and honor. The day-to-day uncertainty mixed with the dark foreboding was exchanged with the painful truth. However difficult as it may be, their families can now at least visit the graves of their loved ones with flowers and candles and remember them as they were before the dark events of 1991.

However, for over two thousand people such a ritual is still not possible. They are still listed as missing, and for eighth years now nobody knows anything about them. Precisely because of them and their families, the Appeal Center has sought an amendment to the Universal Declaration of Human Rights which will stipulate that everyone has the right to a marked grave after his/her death.

Even pre-Christian cultures showed respect for their dead, to the extent that for a majority of them a formal burial rite was a prerequisite for the afterlife. The souls of the unburied had no right to eternal rest. The importance of this is shown by the often cited example of Antigone, a figure in Greek mythology, who scarified her life so that she could bury her dead brother. The Appeal Centre is only seeking that this civilized right be observed today as well.

Whether or not this right will become a part of the Universal Declaration of the Human Rights depends on the political will of those who often exploit human rights for political purposes. This only illustrate how political rhetoric on human rights and their protection, among which the right to a marked grave is certainly one, often for not go hand in hand.

Marko Barišić, Croatia Weekly
No. 46. Dec. 17/98 pg 13

HAGUE TRIBUNAL ALSO VIOLATES HUMAN RIGHTS

On the fifth anniversary of the Universal Declaration of Human Rights, Zvonimir Šeparović, the president of the Croatian Victimology Society, visited the 11 Croats who voluntarily surrendered themselves to the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia. Šeparović submitted some proposals for some solutions to prevent the violations of their human rights to various bodies, from the Croatian government to the ICTY itself.

* What are the prison conditions like and how are the imprisoned Croats living there?

- The conditions are very difficult. The biggest problem is the progress of the court proceedings. They are in absolute unacceptable position. Their rights are severely violated, because there is no observance of the International Covenant on Civil and Political Rights and the Universal Declaration, which stipulates that trials should be conducted and sentences passed in a reasonable period. Therefore, the Croatian government and non-governmental organizations have the right to request the acceleration of the legal proceedings and the protection of the human rights of prisoners in custody in The Hague, and that, at least those who voluntarily submitted themselves to the Tribunal, be released on bail for a reasonable amount. They are entitled to that. A speedy trial was promised to them, but it's not happening.

* As far as I understood it then, an institution that punishes human rights violations is acutally denying these same human rights to people in custody?

- Yes. It is denying them their rights. These are not mere technicalities, the issue here is human liberty. This has to be interpreted in such a way that everything is done in favor of the accused, because he is innocent until proven guilty. In this case, the issue is the progress of the trial. The administration is behaving restrictively wherever this is possible. They should serve as ideal model for all other prisons when it comes to treating people, because they are a part of the United Nations, and they are behaving on the basis of the Covenant, the Universal Declaration, etc. Some things are good after all, like the protection of victims or the protection of the identity of the witnesses and the care for their safety.

Ante Furundija

However, the distribution of justice is all wrong. As to availability to the court, out of five sentenced persons, four are Croats or Muslims, and only one is a Serb. We know that the proportion of war crimes that were committed is quite the opposite, because the major crimes were committed by serbs, for example in Vukovar, Škabrnja and Dubrovnik. In Croatia, Ratko Mladić ran people over with tanks, we have evidence of this which was submitted to the Tribunal.

* Is the Tribunal dependent on politics?

- The Hague tribunal was created by politics. It is headed by good attorneys, but it is still dependent on politics in gathering evidence, bringing forth the accused...They know where Karadžić and Mladić are, but they are not issuing arrest warrants to SFOR. The NATO chief says that their mission is not to make arrest. They made a political decision not to touch Karadžić and Mladić, but they took Krstić. It is clear that the Tribunal cannot try everyone, but they should really make an effort to "catch the big fish", Karadžić, Mladić, Martić, the Vukovar troika" etc.

Croatia weekly, No. 47, dec. 24,1998

Mojim očima (i srcem).....

Ove subote, točnije 2. siječnja 1999 (Nove godine!!!) opet nam je napadao snijeg do grla. I dok smo se mi obični smrtnici iskopavali iz zasutih snijegom kuća, neki sretnici - ili možda manijaci - otišli na skijanje u Colingwood (kad smo pri Colingwood-u moram Vam ispričati reakciju moje prijateljice- one koju češće spominjem - na Colingwood. Kad sam joj rekla da je to jedno od najpoznatijih skijaških terena, ona samo da nije "popucala" od smijeha, jer zaista što je Colingwood prema hrvatskim skijaškim terenima! No, mi, ili bolje rečeno vi, koji skijate, sretni ste da i to imate, pa koliko god da se moja prijateljica smije - mi uživamo u Colingwoodu). Ja često "trčim" s teme na temu, pa i ovaj put, umjesto o temi dana - ja o skijanju, a skijanje ili snijeg je u stvari samo "pozadina" onoga o čemu danas želim govoriti, i što moji prijatelji skijaši nisu mogli naći u najpoznatijem skijalištu ovog dijela Ontarija: ono dobro ukusno kuhano vino!!! Jasno, bilo je i "hot cider" i "hot chocolate" i razne druge "hot matters", ali kuhano vino - ni za lijek!

Ah, kuhano vino! Ja, koja zaista ne pijem i alkohol mi je "zadnja rupa na svirali", skoro da sam si poželjela malo kuhanog vina! Možda ne toliko radi samog vina - jer skuhati si vino može svatko - već radi onoga "toploga" našeg - što to vino predstavlja ili na što nas podsjeća.

Mi Vam Zagrepčani idemo na glivanj čim malo zahladi. Mnogi od Vas, čitatelja, sada si misle: što je ovoj sada? Što ti je to "glivanj"? To je kuhano vino, "čisto" zagrebački! A na glivanj se ne ide baš svuda (iako mi sada uopće nebi bilo važno gdje - samo da je negdje u Zagrebu) , već na određena mjesta: recimo, Gradski podrum, gdje vas posluži nevjerovatno uglađeni konobar, sa salvetom preko ruke i vatrostalnom šalicom na tanjuru, na poslužavniku - a miris je (smijem li reći?) božanstven!!!! Konobar stoji kraj vas, a vi ne možete odoljeti - nagnete šalicu na usne; no vruće je, prevruće - čak se i opečete - no taj okus ima samo kuhano vino u Gradskom podrumu i pamti se zauvijek - jer okus ostaje u ustima!

Ili, na glivanj se ide, ili išlo se, recimo u Mokrice (sada je to druga država). Ja nažalost nisam tamo išla, iz raznih razloga - dok su moji prijatelji odlazili, pa još i danas spominju te trenutke: vruće, kipuće kuhano vino, planine i snijeg svuda, društvo - što više čovjeku treba! Koliko dugo se takve uspomene nose u srcima, u dnu naših duša, da jednom kad smo na skijanju u Kanadi i kad je na jelovniku nekakvi "hot cider" ili "hot chocolate", koji su u stvari odlični - usta vam se sama sjete onog kuhanog vina iz Mokrica, ili Gradskom podruma ili neke drage vam prčvarnice u vašem gradu - gdje god on bio.....

Kaže se da svaka naša domaćica zna skuhati kuhano vino, to jest glivanj. Ja ne znam - žalosno. Iako sam ja dobra kuharica (o tome drugi put) nikad nisam kuhala vino, jer nekako za to nije postojala potreba i danas kad sam pripremala ovaj članak bilo mi je po prvi puta žao što nisam do sada nikada kuhala vino. Jasno, svi koje sam pitala za recept - ne da su bili začuđeni, jer mi smo tako "pažljiv" narod, pa nam nije sve na umu i na drumu, no vidjelo se iz odgovora kako nisu znali gdje me smjestiti: ja Hrvatica i ne znam kuhati kuhano vino!?! Žalosno, draga moja - svi su si vjerojatno mislili, a neki su u sebi žalili i mog muža - nekakva žena, a ne zna pripremiti najobičnije kuhano vino!!Ja ipak mislim, da nisam jedina i cvo vama domaćicama, koje do danas niste kuhale tu našu zimsku poslasticu, recept moje prijateljice, to jest njezinog muža:

KUHANO VINO

1 l vina (bijelog),
1 l vode,
10 klinčeka
2 štapića cimeta (na 1 litru)
šećer po ukusu (bar tri žlice, a može i pet, ako niste dovoljno "slatki")
Sve staviti u lonac, na umjerenu vatru i čim zakipi maknuti da se alkohol ne ispari, pokriti lonac i ostaviti neko vrijeme da se "dodojde" (kako bi rekli pravi Zagrepčani) i u slast Vam bilo!.

Ta ista osoba mi je rekla da se samo bijelo vino može upotrebljavati za kuhano vino - no to nije izgleda tako, jer zahvaljujući našem dopisniku dr. Desatiju dobili smo i jedan recept kuhanog vina u kojem se upotrebljava crveno vino, pa za one koji su do sada kuhali samo bijelo, evo male promjene:

Vin Chaud (or Gluehwein) to serve 2 in two 8-oz. mugs

2 slices lemon

4 whole cloves (klinčić)

2 tablespoon superfine sugar

1 1/2 stick cinnamon

2 cups (1 pint) claret or Burgundy

Stud each lemon slice with 2 cloves and combine them with the sugar and cinnamon sticks in a 1-quart enameled or stainless-steel skillet. Place over moderate heat, stir occassionally with a wooden spoon until the sugar has melted, then pour in the read wine. Continue to stir until the wine has almost reached the boiling point. Remove from the heat immediately, scoop out the lemon, cloves and cinnamon with the spoon, and pour the hot wine into mugs. (Time Life Books - Foods of the World)

Kad govorim Kanadanima o kuhanom vinu, gledaju me začuđeno - alkohol, kažu!. Jasno, alkohol - no na zimi koju mi imamo u Hrvatskoj, recimo na Velebitu, ili na Puntijarki na Sljemenu, ili nakon šetnje po Maksimiru, ili kad planinarite po Gorskom kotaru, ili negdje na Plitvičkim jezerima, nakon pravog zimskog dana, kad vam se dah smrzava, a zrak je čist kao čista voda - ništa bolje, okrepljujuće, slađe i zdravije od čaše ili dvije kuhanog vina - i dobre hrane, uz to.. Jasno, ima onih koji će popiti i koju više - takvih ima svugdje (a u Kanadi možda više nego u Hrvatskoj - samo pogledajte kampove koliko se pije), no mi obični smrtnici ostajemo na jednoj ili dvije čaše, i onda pjesma poteče sama od sebe, i zima je tako lijepa, tako nezaboravna, čak nije ni hladna!!!!

Sad, kad smo u snijegu do grla u Torontu i iskopavamo se vrlo polako, nekako su mi misli na Sljemenu u Puntijarki, gdje moja poznata kuharica mora da stalno služi čaše i čaše kuhanog vina, a pjesma odjekuje i čuje se sve do ceste... Da li je kuhano vino zaista tako dobro? Tu nema uopće govora - jasno da je! I to Vam tvrdi osoba koja ništa osobito ne vidi u alkoholu, no i kuhano vino i što ide uz to je ono što vidim očima i doživljavam srcem i to je poanta ovog članka - jedno je piti izvrsno kuhano vino tu, u mojoj kući u Kanadi, a drugo, potpuno drugo uživati u kuhanom vinu negdje tamo gdje Vam srce stalno hježi....

Valentina

ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU

Neda Leipen:

INTERNATIONAL ARCHEOLOGICAL CONFERENCE IN SPLIT, Sept. 24-26, 1998

The City of Split on Croatia's Adriatic coast has recently been host to an eminent cultural and scientific event, an international archeological conference on the theme of "Greek Influence Along the East Adriatic Coast". (N.L.: Whenever the word "Greek" is used here, it is to be understood as "ancient Greek", primarily the 5th and 4th centuries before Christ, when the Classical Greek culture was at its peak.)

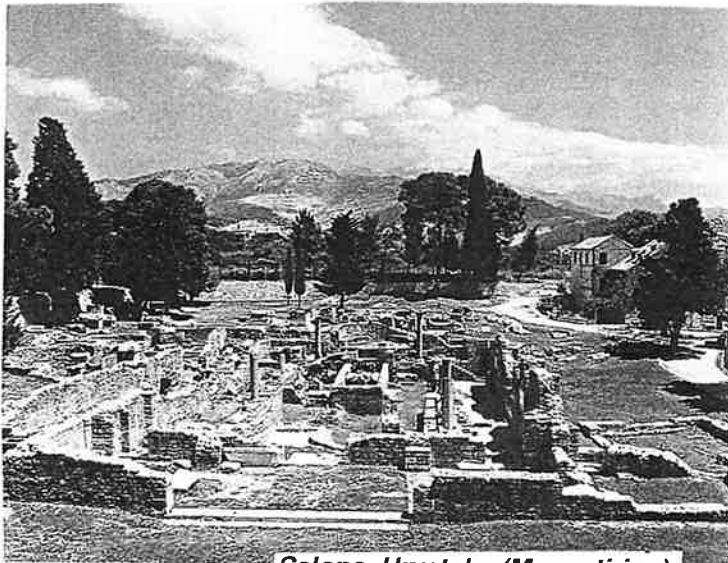
The conference, held Sept. 24 - 26, 1998, was sponsored by the Ministry of Culture and the Ministry of Science and Technology of the Republic of Croatia and by the City of Split; it was held at the Museum of Croatian Archeological Monuments, an exquisite modern building in the elegant district of Meje. Spotlights at the conference was the presentation of the book by Josip Brunschmied (1858 - 1929), a distinguished Croatian archeologist. The book is the corpus of Greek inscriptions and coinage issued by the Greek colonies in Dalmatia, and it is a fundamental work on the subject. Originally written by Brunschmied in German and published in Vienna in 1898, it has now - a century later - been translated into Brunschmied's native Croatian. A visit was also organized to the old Archeological Museum in Split, and the viewing of a special exhibition "Monastirine", an early Christian site near Split. The museum visit was accompanied by a reception at which Croatian wine and other local delicacies were served. The guests, especially the foreign ones, partook with great gusto.

Parallel with the archeological conference, another cultural manifestation of a literary significance took place, the "Mediterranean Book, Split, Sept. 23-Oct. 1, 1998", at which a number of newly published Croatian books were presented and discussed. Their literary subject matter of Croatian-Mediterranean character includes poetry, literary fiction, history (dealing also with the most recent Serb assault on Dubrovnik, seamanship and nautical law of Dubrovnik). Here I would like to mention that among the books of a practical nature a new Croatian tourist guide was introduced, "Hrvatski Turistički vodič", in Croatian and English, and a "Nautical Guide" in German, both published by the Lexicographic Institute in Zagreb. Look for both books in Croatian bookstores.

There were a total of twenty seven papers presented by speakers from several countries in Western Europe. Speaking in their native tongues (at international conferences in Europe these days both the lecturers and the participants in the discussions usually speak in three or four main European languages, I mean one and the same person!). Represented were universities, museums and cultural institutions from Scotland (Edinburgh), England (Birmingham, Newcastle-upon-Tyne, Oxford), France (Clairmont-Ferrand), Italy (Padova, Lecce), Greece (Athens); from USA (Boulder, Col.); from Croatia (Split, Zadar, Korčula, Hvar, Pula, Dubrovnik, Zagreb); from Slovenia (Ljubljana), and from Bosnia-Herzegovina (Sarajevo).. Four speakers from Tirana, Albania, whose papers were scheduled, were unfortunately unable to attend at the last minute.

Chronologically, the topics covered a span from the Bronze Age through the first millennium before Christ and into the Roman times, all dealing with the Greek presence along the eastern coast of Adriatic, from Istria and Kvarner in the north to Dubrovnik and the neighbouring areas in the south (Epidamnus), including the islands, especially Hvar, Korčula, Vis and Brač (Greek: Pharos, Kerkyra, Issa, Brateia).

After the closing of the conference in Split on Saturday, Sept. 26th, the delegates made an excursion to the neighbouring town of Trogir (from Greek Tragourion, tragos = goat), another one of early Greek settlements, as attested by the finds from the Classical and the subsequent Hellenistic Greek periods. The participants of the Congress were fortunate to receive, by one of their conference colleagues and by the local staff, an excellent guided tour of the city, its monuments and the Trogir City Museum, which includes a large and well arranged lapidarium (museum of stone monuments).

Salona, Hrvatska (Manastirine)

Trogir, this jewel on the central Dalmatian coast and recently listed as protected world cultural heritage by the UNESCO, is remarkable for its uninterrupted habitation and its vibrant life, cultural, artistic and commercial, from antiquity till today. The most outstanding architectural monument in Trogir is the cathedral of St. Lovro (also called St. John), whose construction started in the 13th century by the Croatian sculptor "majstor" Radovan who worked in the then current romanesque style; his name and the date (1240.) is incised above the rich portal of the church, decorated with many human figures, the most remarkable among them the large statues of Adam and Eve, standing on the back of a lion and lioness, which flank the entrance.

The old stone houses of Trogir, dating back many centuries, and often featuring the original gothic windows or renaissance portals with coats of arms of the noble and wealthy families who owned them long ago, are still home to modern-day population, a good part of whom - I was glad to see - are

Nastavak na strani 25

Marin Sopta: 2001. ĆEMO SVIM MLADIM HRVATIMA IZ DIJASPORE PLATITI DOLAZAK U HRVATSKU

Marin Sopta vratio se u Hrvatsku 1995. godine, nakon 26 godina života u emigraciji, na osobni poziv predsjednika Tuđmana. Kada je 1990. nakratko posjetio domovinu, u medijima se govarilo o povratku terorista, a on je uvijek tvrdio da je samo bio borac za samostalnu Hrvatsku, aktivan u hrvatskim emigrantskim političkim udrugama, a nikako terorist. Rođen je 1950. godine u Širokom Brijegu odakle je po završetku gimnazije odselio nakratko u Njemačku, a zatim u Kanadu gdje je živio do povratka u domovinu. Na kanadskom sveučilištu York završio je povijest i politologiju, a sada u Hrvatskoj vodi Centar za strategijska istraživanja koji je vojedobno držao u sastavu instituta za primjenjena društvena istraživanja, a politički je aktivan kao tajnik HDŽa za prekomorsku dijasporu. Široj javnost poznat je i kao vjenčani kum pokojnoga Gojka Suška.

* Kako prihvaćate sve češće poruke hrvatskog iseljenništva iz kojih se da isčitati veliko nezadovoljstvo iseljenih Hrvata politikom HDŽa?

- Ne slažem se s tvrdnjama da se hrvatsko iseljenništvo ne slaže s državnom politikom prema iseljenicima. inicijative oporbenih stranaka da se ukinu izborna lista za dijasporu više iritira hrvatske iseljenike nego državna politika. Žalosno je da nijedna politička stranka u Hrvatskoj nije pokazala zanimanje da iseljeništvu svojim programom ponudi nešto drugo od onoga što nudi HDŽ. Mišljenja sam da ono ne odgovara činjeničnom stanju na terenu. U iseljeništvu osim dobro organiziranih ogranka i koordinacija HDŽa, nažalost, aktivno ne djeluje niti jedna politička stranka. K tome, naši članovi aktivni su i kroz rad drugih kulturnih, športskih i vjerskih udruga te Hrvatskog svjetskog kongresa.

* Ali, gospodine Sopta, oporba ne želi izbaciti dijasporu iz Sabora već hoće da se njihovi parlamentarni zastupnici biraju na drukčiji način.

- Žalosno je da je da se oporbene stranke bore da se ukinu lista za dijasporu, odnosno da se političkim inženjeringom smanji broj zastupnika dijaspore i to samo zato što zastupnici dijaspore pripadaju HDŽ-u. Mislim da je jedini problem u tome što tih 12 mjesta pripada HDŽu i da bi oporba više postigla kad bi sa svojim programom i istaknutim članovima svojih stranaka u dijaspori ponudila hrvatskom iseljeništvu konkretne stvari.

iseljenici zadovoljni HDŽom

* Nije riječ samo o oporbi, dapače. Osobno sam razgovarala s iseljenicima koji javno pozivaju zastupnike dijaspore da daju ostavke na svoje zastupničke funkcije.

- Znam o kome je riječ, ali ne želim o tome davati ovdje nikakve izjave. Njihovo je pravo da budu nezadovoljni. Nitko nikoga u Hrvatskoj ne sprečava da lobira i nastoji dobiti još veću potporu hrvatskih iseljenika za svoje poglede. No, uvjeren sam da ljudi s takvim stavovima predstavljaju beznačajnu manjinu u hrvatskom iseljeništvu.

* Čime argumentirate svoju tvrdnju?

- Hrvatsko iseljenništvo u Europi i prekomorskim zemljama zadovoljno je HDŽ-om i pravo većine treba uvažavati. U ovom trenutku većina hrvatskih iseljenika želi svoje zastupnike u Hrvatskom državnom saboru kako bi pomogli gospodarskom i demokratskom razvoju Hrvatske.

* No iseljenništvo može biti zastupljeno i na drugi način, a ne da sudjelovanjem u radu Zastupničkog doma odlučuje o ključnim stvarima za domovinsku Hrvatsku. Uostalom zastupnici dijaspore, pa i vi, imaju dvojno državljanstvo.

- Uopće ne odgovara istini da ti ljudi odlučuju o sudbini Hrvata u Hrvatskoj. Svi su oni državljani RH i kao takvi koriste svoje ustavno pravo da mogu glasovati i biti birani. Mislim da je apsurd tvrditi kako 12, odnosno 10 članova iz dijaspore može odlučivati o životu i radu domovinskih Hrvata. Kritizirati rad ovih članova Sabora na ovaj način namjerno je ili nenamjerno udaljavanje iseljenništva od domovine Hrvatske.

* Zašto onda moraju biti birani s posebnih izbornih lista?

- Možemo se igrati riječima sljedećih pedeset godina, ali me ne možete uvjeriti da treba biti suprotno. Vladajuća stranka je dobila mandat od hrvatskog biračkog tijela i može donositi takve odluke. Ne može se reći da HDŽ ne sluša bilo hrvatskog biračkog tijela, a oporbene stranke nisu u pravu samim time što misle da su u pravu. Tvrdim da je riječ o uskostranačkim interesima i da one samo žele smanjiti broj članova HDŽa u Saboru tako što će ukinuti dvanaest mjesta za dijasporu.

Najmoćniji na svijetu

* Zbog čega smatrate da dijaspora mora imati zastupnike baš u Zastupničkom domu Sabora?

- Zato što je hrvatska dijaspora, uz izraelsku, jedna od najmoćnijih dijaspora svijeta i nama je potrebna dobra suradnja domovinske i iseljene Hrvatske i to ne samo kroz zastupljenost u Saboru, već i kroz državni program povratka hrvatskih obitelji u domovinu. Time potvrđujemo duhovno zajedništvo Hrvatske. Mnogi iseljeni Hrvati su do 1990., a osobito nakon 1990. godine aktivno bili uključeni u borbu za samostalnu Hrvatsku. Priča o dvije putovnice uopće nije ozbiljan argument. Činjenica je da je mnogo iseljenika dalo novac za Hrvatsku, daje i davat će i dalje, a da uopće nikada nisu postavili pitanje što će dobiti zauzvrat. Kad bi novac kojim doniraju gradnju bolnica u Hrvatskoj dali u zemljama u kojima žive, dobili bi sigurno veće priznanje nego što ga dobiju u Hrvatskoj. Zastupljenost u Saboru je, dakle, samo jedan vid priznanja iseljeništvu za sve ono što su napravili i rade za Hrvatsku.

* Što poduzimate kako bi se dijaspora uključila u rješavanje ozbiljnih gospodarsko - socijalnih problema s kojima se Hrvatska suočava?

- Nema potrebe da upotrebljavamo domoljublje kako bismo privukli iseljenike da ulazu u Hrvatsku. Program svih hrvatskih stranaka sadržava povratak iseljenništva u Hrvatsku i u tom smjeru treba voditi politiku. Trebamo samo ponuditi kvalitetne programe i mnoge će se obitelji vratiti i dati svoj doprinos poboljšanju stanja.

Korupcija u Hrvatskoj nije velika

* Moje pitanje odnosilo se više na to što poduzimate kako bi se uvjeti rada i zarađivanja u Hrvatskoj iseljenika izjednačili s uvjetima rada u zemljama iz kojih bi se iseljenici trebali vratiti?

- Ne želim da zvučim demagoški, ali činjenica je da smo za ovih devet godina uspjeli napraviti ono što drugima nije za pedeset. To, naravno, ne može biti opravdanje za lošu birokraciju, korupciju i neka loša iskustva koja su na lokalnoj razini imali iseljenici koji su se željeli vratiti. Mnogi iseljenici rade veliku pogrešku što nakon 20 - 30 godina života u razvijenim industrijskim zemljama pokušavaju i žele u Hrvatskoj raditi na isti način na koji su radili na Zapadu. Jesam za što bržu implementaciju pozitivnih iskustava poslovanja na Zapadu, ali to ne može ići brzinom kojom bismo to htjeli. Birokracija i korupcija u Hrvatskoj ipak nisu

takoveliki problemi kakvima ih se želi predstaviti i tvrdim da u Hrvatskoj stanje nije tako loše kao što ga neki žele prezentirati.

* Koliko se iseljenika vratilo u Hrvatsku u proteklih devet godina?

- *Prema posljednjim podacima Ministarstva iseljenišтва, koje je iznio Josip Juras, riječ je o 50.000.*

* Vi vjerujete da je to tako?

- *To su službene brojke Ministarstva, iako ja ne mislim da to odgovara stvarnom stanju. Mnoge studije govore da je bilo lakše napustiti domovinu nego se u nju vratiti i mislim da bi bilo veoma važno za Hrvatsku da se više piše i govori o pozitivnim iskustvima i doprinosima Hrvata povratnika. Naglasak mora biti na obitelji, njihovim iskustvima i radnim mjestima te pozicijama koje imaju u Hrvatskoj. Uzimmo za primjer Ministarstvo vanjskih poslova u kojem 20 posto djelatnika pripada hrvatskom iseljeništvu, a u većini slučajeva rođeni su u SAD, Australiji, Kanadi, Francuskoj, Južnoj Americi ili Njemačkoj.*

Opsjednut izraelskom dijasporom

* Uostalom, suočeni smo s velikim migracijama hrvatskih građana u inozemstvo i proteklih godina.

- *Odlazaka će uvijek biti, a naročito sada kad živimo u svijetu koji je postao globalno selo. Hrvatske povratnike ne treba gledati kao ljude koji trebaju imati privilegirani status da bi se vratili.*

* Kako komentirate činjenicu da se nitko od zastupnika dijaspore u Saboru ne usprotivi rješenjima koja bitno odudaraju od rješenja pojednih problema koje donose zemlje iz kojih su stigli?

- *O radu ili neradu njih dvanaest odlučit će birači.*

* Često uspoređujete hrvatsku i izraelsku dijasporu, a svojedobno ste zastupali i ideju gradnje kibuca za povratnike. Jeste li odustali od nje?

- *Moji prijatelji i suradnici znaju da sam opsjednut izraelskom dijasporom. Mislim da kod njih ima toliko pozitivnih stvari i ideja koje možemo prenijeti na naše iseljenišтво. Nedavno sam predsjedniku Franji Tuđmanu iznio ideju za koju se nadam da ćemo imati snage i novca da je realiziramo, a inspirirali su me upravo Židovi.*

Croatia iz cijelog svijeta

* O čemu je riječ?

- *izrael je odlučio da u povodu 2000. godine, odnosno novog tisućljeća plati putne troškove svim Židovima od 16 do 25 godina, bez obzira na to gdje žive i koja su generacija iseljenika, i da ih sve dovedu u izrael. Mislim da je to genijalna ideja i takav sam prijedlog dao i Predsjedniku Republike.*

* Hoćete li ih dovesti samo u Zagreb?

- *Ako se usvoji moja ideja i platimo putne troškove svim Hrvatima od 14 do 22 godine da dođu u Hrvatsku, vodit ćemo ih i u Vukovar, Vinkovce, Banat, na hrvatske otoke i u Mostar. Na taj bi način pridonijeli duhovnom zajedništvu Hrvata. Smatram da su svi Hrvati jedinstveni kad je riječ o nacionanalnim interesima i da se ne slažemo samo o stručnim pitanjima i načinima rješavanja nekih problema. Ako se ne slažemo u nekim pogledima i idejama, ne znači da nismo jedinstveni. Predsjedniku sam predložio i da poput izreal organiziramo nacionalne sportske igre. Na tim igrama bi se okupilo oko 300 nogometnih klubova koji se zovu Croatia iz čitavog svijeta.*

* Je li Predsjednik prihvatio te vaše ideje?

- *Prihvatio ih je s oduševljenjem i nadam se da ćemo smoći snage da te izvanredne projekte realiziramo*

iseljenici uložili oko 700 milijuna DEM

* Koliko je do sada iseljenišтво uložilo u Hrvatsku, odnosno koliko je novca dalo od početka devedesetih za uspostavu samostalne Hrvatske?

- *Točne brojke nije moguće utvrditi. Prema prošlogodišnjim brojkama, uloženo je oko 700 milijuna DEM, ali to je samo dio investicija. Treba uzeti u obzir i novčane pošiljke koje svakodnevno stižu hrvatskim obiteljima, za gradnju povratničkih domova i slično. Uvjeren sam da bi ljudi bili jako iznenađeni koliko je to novca i tvrdim da je iseljenišтво, uz turizam i gospodarstvo, treći stup hrvatskog državnog proračuna.*

* Kako se financira vaš Centar?

- *Od novca iz donacija hrvatskog iseljenišтва i pomoću mojih poznanstava s privatnicima u Hrvatskoj.*

* Kojih privatnika?

- *Primjerice, Hrvat povratnik iz Australije koji uspješno posluje u Makarskoj, drugi povratnik iz Kanade koji ima poduzeće u Zadru ili Hrvati iz Švicarske i Njemačke pomogli su izdavanje tri publikacije Centra.*

Suđenje Sindičiću simbolično

* Kako komentirate reakcije hrvatskih političkih emigranata na suđenje Vinku Sindičiću za ubojstvo Brune Bušića? Većina ih naime, tvrdi kako mu se namjerno sudi za "krivo" ubojstvo.

- *Nije pitanje je li Sindičić ubio Brunu Bušića. Suđenje Vinku Sindičiću ima simbolično značenje da dokaže da su u bivšoj državi postojale policijske institucije poput Udbe i Kosa, koje su se bavile fizičkom likvidacijom hrvatske političke emigracije. To suđenje potvrđuje i podsjeća na to da je 67 hrvatskih političkih emigranata ubijeno kao divlje životinje, a treba podsjetiti na vrijeme kad je bilo jako teško biti Hrvat. U tom kontekstu gledam suđenje Sindičiću i shvaćam zašto ono pobuđuje emocije Hrvata.*

Helena Puljiz, Jutarnji list, 27. prosinca 1998.str.6

ŽUMBERAK U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI?

Zagreb 7. prosinca 1998 - Ustavni sud Republike Hrvatske donio je dana 31. ožujka 1998 odluku kojom se 28 naselja žumberačkog graničnog područja vraćaju natrag u ustrojstvo Zagrebačke županije time da se odluka ima provesti 31. prosinca 1998. godine. Kako se nalazimo pred tim datumom, a svakodnevno nam se čine velike i nepopravljive štete postojećim stanjem, tražimo da se izvrše sve pripreme kako bi se rečenim danom moglo postupiti prema odluci, kaže se u pismu Mjesnog odbora Kašt općine Žumberak, upućenom predsjedniku Ustavnog suda Republike Hrvatske Jadranku Crniću i predsjedniku Vlade Republike Hrvatske Zlatku Mateši.

Uz ovaj zahtjev samo uzgred napominjemo da je skupina pristaša predloženog amandmana o preustrojstvu u Karlovačku županiju, koji je podnesen u Hrvatskom državnom saboru 17. siječnja 1997. godine, a ukinut odlukom Ustavnog suda, poduzela niz aktivnosti obaranja te odluke. Posljednji događaj je od 29. studenoga 1998. godine kada su anketiranjem među stanovništvom pokušali provjeravati odluku Ustavnog suda i tako dokazati da je stanovništvo ne prihvaća. Međutim, kaže se dalje, i uz pripreme od punih sedam mjeseci, neviđeno agitiranje, prisile i ucjene stanovništva, nisu uspjeli, štoviše doživjeli su potpuni poraz. Od 584 osoba, koje prema popisu stanovništva iz 1991. godine čine biračko tijelo Mjesnog Odbora Kašt i Mjesnog odbora Radatović, dobili su jedva 165 potpisa. Na taj način nedvojbeno je utvrđeno da skupina građana koja je bezrazložno stvorila uznemirenost među ovim planinskim, graničnim stanovništvom već kod podnošenja amandmana izgubila.

Sama akcija provjeravanja odluke Ustavnog suda anketiranjem stanovništva demokratskom društvu je strana, a Mjesni odbor Kašt se jasno i određeno ogradio od nje pozivom pučanstvu da to učine svojim zakonskim pravom neodazivom na anketiranje.

Zajedničar, 23. prosinca 1998, str. 14

***ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU***

LOŠA GOSPODARSKA GODINA: Kraj godine tisuće tvrtki dočekuju praznih računa

ZBOG DUGOVA 7000 ZAGREBAČKIH PODUZEĆA IMA BLOKIRANE RAČUNE!

Ukupan iznos dugovanja zagrebačkih poduzeća za studeni iznosi približno četiri milijarde kuna, što je zabrinjavajućih 26 posto više u odnosu na isti mjesec prošle godine.

Piše: Snježana Vujasinović

Porazni podaci o nenaplaćenim dugovanjima kojima raspolaže Zavod za platni promet, iako nepotpuni jer ne pokazuju ukupna dugovanja svih pravnih osoba na području Zagreba, dovoljno su alarmantni.

Prema posljednjoj analizi za studeni ove godine, čak 7376 pravnih osoba, odnosno poduzeća, s područja Zagreba sa 37,196 zaposlenika nije na računima imalo novca za podmirenje dospjelih prioritetnih obveza, u što spadaju porezi, doprinosi iz i na plaće te ostali nalozi za plaćanje, među ostalim i osobni dohoci zaposlenih.

26 posto više nego lani

Ukupan iznos dugovanja zagrebačkih poduzeća za studeni iznosi približno četiri milijarde kuna, što je zabrinjavajući 26 posto više u odnosu na isti mjesec prošle godine. Tada je u Zagrebu bilo 5700 insolventnih poduzeća koja su dugovala više od tri milijarde kuna.

Od toga na poduzeća u privatnom vlasništvu otpada više od 2,5 milijarde kuna duga, što iznosi gotovo 67 posto. Inače, u Zagrebu je u studenome ove godine evidentirano više od šest tisuća privatnih poduzeća koja zapošljavaju nešto više od 19 tisuća ljudi, a kojima se zbog blokiranih žiroračuna ne uplaćuju doprinosi za zdravstvo i mirovinsko osiguranje i osobni dohoci.

Iduće godine 5 milijardi

Kako stoji u izvještaju ZAP-a, samo osam neimenovanih zagrebačkih poduzeća, o kojima možemo nagađati, krajem ove godine duguje više od 50 milijuna kuna.

Većina poduzeća, njih 4540, što iznosi 61 posto, ima blokirane račune više od tristošezdeset dana, znači od kraja prošle godine, pa su prošlogodišnja dugovanja prenesena u ovu, kada im je pribrojena i ovogodišnja milijarda duga.

Ako se poslovanje zagrebačkih poduzetnika nastavi s negativnim predznakom, krajem sljedeće godine možemo očekivati da će više od deset tisuća poduzeća imati blokirane račune, a da će njihova dugovanja prijeći pet milijardi kuna. (Jutarnji list, 31.12.1998. str.14)

UGLEDNI SE STOMATOLOG IZ NJEMAČKE VRAĆA U ZAGREB

Sve što je godinama zaokružilo u stručnom, praktičnom i znanstvenom pogledu u stomatologiji, hrvatski povratnik iz njemačke pokrajine Baden - Wurttemberg, dr. Branko Dolenec, želi pokazati u poslu u Domovini. Naime, priznati stomatolog, predavač i sudionik svjetskih kongresa i seminara, koji postiže zavidne rezultate u protetici, oralnoj kirurgiji, implantologiji i parodontologiji s regeneracijom kosti, uložio je svoje tečevine u ordinaciju u Šenoinoj 12.

- *Osjetio sam da je došao trenutak za povratak. Da to nisam učinio sada, tko zna kada bi i da li bih se uopće vratio. U Njemačkoj sam ostavio trag, ali nešto iz golemog iskustva, mora ostati i u Domovini. Rese me mnoga priznanja i diplome jer sam radio i učio s ljubavlju, kaže dr. Branko Dolenec, koji se poput mnogih Hrvata javljao u mnogim akcijama za pomoć Domovini.*

Dr. Dolenec kaže kako je na povratku u Zagreb osjetio tremu baš kao i prije četrdeset godina kad je iz rodnog Peteranca, sela Frana Galovića, došao na studij stomatologije.

Dr. Radovan Fuchs:

AMERIKANCI ĆE STUDIRATI U DUBROVNIKU

* Znači li to da će dubrovački studij postati isti onaj četverogodišnji studij koji američki studenti pohađaju u Rochesteru?

- Točno. Mi smo, zahvaljujući odličnoj organizaciji studija u Dubrovniku, pozitivnim odjecima, te izrazito uspješnim studentima, koji su rezultatima zapanjili američke profesore, uspjeli dogovoriti četverogodišnji studij u našoj zemlji. To znači da svi studenti nakon studija dobivaju diplomu hrvatskog sveučilišta i na engleskom jeziku rochesterskog sveučilišta.

* Poznato je da je rochestersko sveučilište potpuno privatno i da se održava od visokih školarina te brojnih donacija i sponzorstva. Koliko hrvatsku mladež koja studira u Dubrovniku stoji taj studij?

- Studenti za svaku studijsku godinu uplaćuju 3000 dolara. Jasno je da studij stoji puno više, ali ga uz rochestersko sveučilište pomažu Veleučilište u Dubrovniku i Ministarstvo znanosti i tehnologije različitim oblicima potpore. Usporedbe radi, američki studenti takav studij godišnje plaćaju 15 do 16 tisuća dolara.

* Smatrate li da je u odluci o otvaranju takvog studija u Hrvatskoj bilo i političkih elemenata?

- Naravno da je to bila dijelom i promišljena politička odluka jer u upravnom tijelu fakulteta u Rochesteru sjede uspješni poslovni ljudi, vlasnici kompanija i predstavnici vodećih tvrtki, poput direktora "Kodaka" za Europu, direktori hotelskog lanca "Hyatt", vlasnik jednog od najčitanijih glasila "USA Today", generalni menadžer White Socksa i Chicago Bullsa te predstavnik "Trans World Airlinesa", a uz Davora Šterna, direktora Ine, od Hrvata tu je i Mateo Milković, rektor dubrovačkog Veleučilišta. Oni su osjetljivi kad je u pitanju dobra reputacija sveučilišta, no procijenili su da se projektom može ići naprijed i da ima potpunu potporu hrvatske Vlade, pa se i odluka o proširivanju studija može promatrati kao znak povjerenja u našu državu.

S. D., Večernji list, 01. studenog 1998., str. 12. (HIC Vijesti

- U Zagrebu sam uredio funkcionalnu ordinaciju s uvoznom opremom i aparatima. Sve je išlo urednim tokom, pa sam tako počeo i raditi. Krećem od preventive najmlađih s predavanjima za roditelje do građana koji se tuže na "zub vremena", ali ni za koga nije kasno. To ću pokazati u svojoj specijalnosti. Regeneracija je moguća i onda kad se mnogima čini da su prekasno došli kod zubara, kaže dr. Dolenec.

Stomatolog povratnik radit će u Zagrebu sve ono što poznaje suvremena stomatologija. On tvrdi da pacijenti, a posebice roditelji zbog djece, moraju imati što više informacija. Znanje i iskustvo primijenit će u visokokvalitetnoj i estetskoj protetici, a vodenom regeneracijom kosti doći do stabilnih implantata. Cijene za sve zahvate, a posebice za dužu terapiju koju zahtijeva parodontologija s rehabilitacijom, bit će prilagođene hrvatskim uvjetima i standardu, tvrdi dr. Dolenec.

Milan Sigetić, Vjesnik, 02. siječnja 1999., str. 11.